

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mo-
sečna naročnina Din 20[—], za tu-
jino 30[—]. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama
Oglas po tarifi in dogovoru

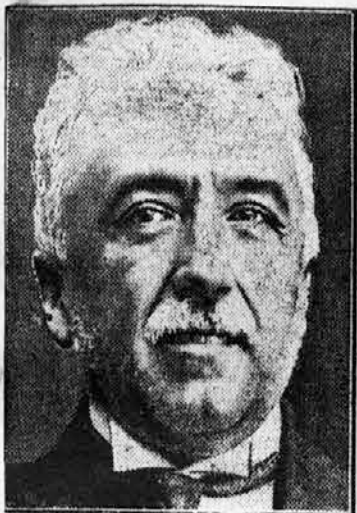
Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-00.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 172

Ljubljana, sredo, dne 29. julija 1931

Leto II.

K dogodkom na Španskem

Alcala Zamora, predsednik časne vlade, čigar vpliv v ustavodajni skupščini se čedalje bolj uveljavlja.

Za proslavo desetletnice Nj. Vel. kralja

Banjaluka, 28. julija. k. Snoči je imel občinski svet sejo, na kateri se je posvetoval o programu za proslavo 10letnice vladanja Nj. Vel. kralja dne 26. avgusta t. l. Mestni načelnik Husejdinović je povabil zastopnike vseh društev, ki so se odzvali v rekordnem številu. Na seji je prvi govoril načelnik in poudaril, da je treba ta dan posebno svečano praznovati in da mora biti proslava dostojna in pomembna. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj izdela program prirediteljev za svečanosti.

Biograd na moru, 28. julija. k. Kakor smo izvedeli, se pripravlja občinska uprava, da na najsvetnejši način praznuje desetletnico, ko je stopil na prestol Nj. Vel. kralj Aleksander. V ta namen se bo izdelal program svečanosti, ki si bo na prihodnji seji občinskega sveta redigiral in potem objavil.

Hooverjev načrt in Jugoslavija

Beograd, 28. julija. AA. V zvezi z zasedanjem komisije strokovnjakov v Londonu sta bila v Parizu sklicana na sejo upravni odbor fonda A in upravni odbor fonda B, ustanovljenega na temelju določil pogodbe, sklenjene z Madžarsko 28. aprila 1930. Dnevni red tega zasedanja je bila določitev stališča do predloga predsednika Hooverja o moratoriju. Seje sta se udeležila tudi naš delegat dr. Bogumil Vošnjak, minister v p. in njegov namestnik Vladislav Martinac, svetnik zunanjega ministrstva.

Naš delegat je na seji upravnega odbora fonda B pojasnil stališče kraljevske vlade do predloga predsednika Hooverja o moratoriju in naglasil, da ta predlog ne bi moral tangirati normalno funkcioniranje fondov, ker gre v tem primeru za vprašanje plačevanja posameznih držav v fonda, ki sta avtonomni finančni organizaciji.

Upravni odbor fonda B se je pridružil stališču našega delegata in poslal v zmislu izvajanja zastopnika jugoslovanske vlade memorandum angleški, francoski in italijanski vladi.

Priprave za predsedniške volitve v Ameriki

Washington, 28. julija. n. Skupina demokratskih senatorjev je izjavila, da bo pri bližnjih predsedniških volitvah kandidiral za demokratiško stranko guverner newyorške države Franklin Roosevelt.

Reforma uprave na Romunskem

Bukarešta, 28. julija. n. Listi poročajo o novem načrtu zakona o državni in samoupravni administraciji. Veliki župani bodo postali stalni državni uradniki. Ne bo jih pa mogoče premeštrati. Z novim zakonom bo njihov delokrog tudi razširjen. Vlada pripravlja tudi zakon o reformi uradniškega zakona. Reducirali bodo mnogo državnih uradnikov. Končno se že pripravlja volilni zakon.

»Grof Zeppelin« v polarnih krajih

Berlin, 28. julija. AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« se že nahaja v bližini Franc. Jožefove zemlje. Dr. Eckener je izjavil, da bo 31. julija zopet v Nemčiji.

Leningrad, 28. julija. AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je v bližini Franc. Jožefove zemlje in je stopil v radio-telegrafsko stiko s sovjetskim ledolomilcem Maliginom.

Odhod podmornice »Nautilus«

London, 28. julija. AA. Ameriška podmornica »Nautilus« je danes odplula iz Plymoutha proti severnem tečaju. Pristala bo v Bergenu na Norveškem.

Mac Donald in Henderson v Berlinu

Prisrčen sprejem angleških državnikov — »Nikoli več vojne z Anglijo!« — Nemčija bo sama premagala krizo, pravi Brüning — Mac Donald za nadaljevanje francosko nemških pogajanj

London, 28. julija. AA. Angleški ministrski predsednik MacDonald je imel snoči v Berlinu lep sprejem. Pred postajo so bili zbrani v vojaškem redu člani republikanskega »Reichsbannerja«.

MacDonald so sprejeli z ovacijami in z vskliki »Živelo prijateljstvo z Anglijo! Nikoli več vojne z Anglijo!« Ceste, ki vodijo k hotelu, kjer stanuje MacDonald kot gost nemške vlade, so bile polne občinstva, ki je angleškega državnika živahno pozdravljalo. Prav tako so lepo sprejeli angleškega zunanjega ministra Hendersona, ki je prispel v Berlin že včeraj zjutraj.

Banket v čast angleških ministrov.

London, 28. julija. AA. Danes sta posešla ministrski predsednik MacDonald in zunanji minister Henderson predsednika Hindenburga. V Berlinu, kjer sta se pojavila, so ju nadvse prisrčno sprejeli. Veliko nemških listov se zahvaljuje Angliji za njeno razumevanje nemških težkoč.

Snoči je priredil Brüning na čast angleškima ministroma slavnostno večerjo. Ob tej priliki je kancelar Brüning dejal, da bo Nemčija vse storila, da premaga sedanjo krizo. Mora pa vendar le računati tudi na sodelovanje drugih narodov. Brüning je dalje priznal, da je Anglija za Nemčijo veliko storila s tem, da je takoj sprejela Hooverov načrt in sklicala londonsko konferenco.

MacDonald je odgovoril, da je prišel v Berlin ne samo, da vrne poset nemških ministrov v Chequersu, temveč da dokaže svetu, da kljub sedanji krizi še nadalje zaupa Nemčiji.

Nemčija potrebuje pomoči in dolžnost civiliziranega sveta je, da ji pomaga. MacDonald je dalje poudaril, da je treba eventualno proučiti vzroke sedanje krize in obnoviti atmosfero medsebojnega zaupanja. Končno je izrekel željo, naj se francosko-nemški razgovori nadaljujejo in, če je treba, s sodelovanjem drugih narodov.

Izjave MacDonalda in dr. Brüninga.

Berlin, 28. julija. AA. Na snočnem banketu v čast predsednika angleške vlade MacDonalda in zunanjega ministra Hendersona se je državni kancelar dr. Brüning zahvalil angleškima gostoma za gostoljubnost, ki je bil deležen v Angliji z zunanjim ministrom dr. Curtiusom. Dr. Brüning je nato izjavil, da je imel v zadnjem času večkrat priliko pojasniti angleškim državnikom položaj v Nemčiji in težke nemške probleme. Nemčija bo skušala z lastnimi silami premagati krizo. Navzlic

temu pa mora računati na podporo inozemstva, ki je z odtegnitvijo kratkoročnih kreditov poglajalo krizo na vrhunec. Državni kancelar se je nato zahvalil angleški vladi za sodelovanje pri Hooverovem načrtu in za podporo, ki ga je ta načrt dobil v Angliji. Temeljito ozdravljenje gospodarskih odnošajev v Evropi je mogoče samo z lojalnim sodelovanjem vseh narodov in z medsebojno pomočjo. Svoj govor je končal dr. Brüning z napitnico in želel veliki Britaniji srečno bodočnost.

MacDonald se je zahvalil za prisrčni sprejem v Berlinu. S Hendersonom je prispel v Nemčijo, da vrne obisk. Prišla sva, da pokaževa svetu, da zaupamo Nemčiji. Občudujemo jo, da skuša obvladati svoje težkoče. Morda še ni konca vseh težkoč. Če pa se bo Nemčija skušala postaviti na lastne noge, sem uverjen, da drugi narodi ne bodo stali ob strani, da ji bodo pomagali. Svobodna Nemčija je potrebna vsej civilizaciji. Bodoče generacije bodo pripadle mednarodnemu svetu. Dosedanje konferenze so obnovile mednarodno sodelovanje.

Svečana večerja v angleškem poslanstvu

Berlin, 28. julija. AA. Angleška ministra so povsod prav prisrčno sprejeli. Ko sta ministra odhajala od poseta pri predsedniku Hindenburgu, ju je pozdravljala ogromna množica, ki je napolnila bližnje ulice. Danes dopoldne so se razgovori med angleškimi in nemškimi ministri nadaljevali v uradih državnega kancelarja Brüninga. Na kosilu, ki ga je priredil danes pruski ministrski predsednik Braun na čast angleškima ministroma, je bila večina gostov socialističnega prepričanja. Socijalisti so uporabili to priliko, da spoznajo voditelja angleške delavske stranke. Nocoj je bila v angleškem poslanstvu večerja, katere sta se udeležila angleška ministra, celokupni nemški kabinet in mnogo odličnih članov angleške kolonije.

Zunanji minister Henderson odpotuje iz Berlina že nocoj, dočim se vrne ministrski predsednik MacDonald v Anglijo jutri zjutraj z letalom. Nocoj so prispela na letališče Tempelhof tri angleška letala, ki bo sta spremljala ministrskega predsednika MacDonalda v domovino.

Položaj angleškega funta.

London, 28. julija. AA. Ker se je tečaj funta sterlinga nekoliko izboljšal, je bil dvig poldruga milijona funtov sterlingov odpovedan. Tudi danes ostane večji del zlata, ki je bilo namenjeno za izvoz, v Angliji. Doselej je izgubila angleška narodna banka nad 32 milijonov funtov sterlingov

zlata, tako da je položaj še vedno precej delikaten.

Pariz, 28. julija. d. Včeraj so se vršili v Parizu razgovori med zastopniki francoske banke, angleške banke in tudi zastopniki privatnih bank. Razpravljali so o vprašanju kredita v višini 20.000.000 funtov za Anglijo. Gre za rediskonten kredit za angleško banko, s katerim naj bi se podprl tečaj funta. Hkrati naj bi se s tem kreditom podprle tiste angleške banke, ki naj bi pustile svoje nemški bankam dovoljene kredite. Končno naj bi se s tem preprečilo nadaljnje odtegotanje kreditov iz Anglije. Razprave se bodo jutri nadaljevale. Sicer pa so že danes ugodno učinkovale, tako da se je zmanjšal izvoz zlata iz Anglije.

Omiljenje zasilnih odredb.

Berlin, 28. julija. AA. Nemška vlada je izdala novo odredbo, s katero je nekoliko omilila prejšnje zasilne odredbe o bančnem poslovanju. Bankam je sedaj dovoljeno, da izplačujejo čeke do 300 mark brez nadaljnega. Vlada je sklenila, da bo s 3. avgustom ukinita vse odredbe, ki ovirajo normalno bančno poslovanje. Glede borz pa ni še ničesar odredila. Borze bodo pričele poslovati šele prihodnji teden.

Berlin, 28. julija. AA. Wolff poroča: Z novo izredno uredbo se vlada pooblašča, da se v svrhu ponovne vzpostavitve normalnega gospodarskega prometa udeleži finančnih transakcij raznih društev in podjetij.

Nova konferenca na vidiku.

Rim, 28. julija. n. Agencija »Stefanic« je objavila vest iz Londona, da krožijo po odhodu MacDonalda in Hendersona v Berlin v tamkajšnjih političnih krogih govorice, da bo po sestanku zastopnikov britanske in nemške vlade v Berlinu sklicana nova konferenca zastopnikov sedem vele-sil, ki so se že udeležili poslednje london-ske konference. Fašistovski listi pravijo, da bo imela ta konferenca v nasprotju z ono, ki se je te dni vršila v Londonu, povsem političen značaj. O napovedanem potovanju francoskih ministrov v Berlin se fašistovski listi izražajo zelo skeptično. Obenem naglašajo, čeprav s prav takšno skepsjo, da bo prišel Laval eventualno tudi v Rim. »Tribuna« opozarja, da bi bil prihod francoskih državnikov v Rim velikega pomena za Italijo, ker bi bila s tem priznana fašistovski vladi zasluga, da je ves svet pripoznal Italijo kot prvovrsten političen faktor v Evropi. Ta izjava v »Tribuni« je končno priznanje, da Italije pravzaprav ne upoštevajo.

Stahlhelmovsko gibanje na Grškem

V Solunu se ustanavlja nacionalistično društvo »Jeklene čelade grškega severa«
Bojevit proglas na prebivalstvo — Vznemirjenje javnega mnenja

Atene, 28. julija. AA. Listi so zelo nezadovoljni z vestmi, ki so jih dobili iz Soluna, da se tam ustanavlja novo nacionalistično društvo pod imenom »Jeklene čelade grškega severa«. »Estia« opozarja vlado na nevarnost, ki ji preti, če dovoli delovanje takih nepotrjenih društev, in navede v dokaz temu del proglasa tega društva, ki bo čisto po nepotrebnem razburil

prebivalstvo grške Makedonije.

Proglas med drugim pravi: »Nas še niso videli, kakšni smo v resnici, organizirani po pravi vojaški disciplini. Videli pa nas bodo 15. avgusta prihodnjega leta, ko bo cel polk jeklenih čelad obiskal Florino, kjer se bo zbralo 18 sekcij te pokrajine, članov naše lige. Mi nimamo namena proti nikomur demonstrirati. Mi samo hočemo

defilirati ob meji, da dvignemo moralo obmejnega prebivalstva, da pokažemo, da ideje internacionalizma niso pokvarile mladine in da je vse pod organizacijo jeklenih čelad pripravljeno na vse!«

»Estia« opozarja na nevarnost takega defileja solunskega guvernerja, ker vzbuja vtis, da vojaške oblasti posebno podpirajo to gibanje.

Italijanski vojaški manevri na Tolminskem

Tolmin, 28. julija. v. Na Tolminskem so velike vojaške vaje. Topniški in pehotni polki padovanske divizije manevrirajo na Krnu, Rombonu in po okoliških hribovih. V nedeljo je prispel na manevre tudi vojni minister general Gazzera. V bližini Kobarida je bil velik raport vseh častnikov, ki so na vajah. Minister jim je celo uro govoril o vezbah, ki jih morajo popolnoma obvladati posamezni oddelki kakor tudi njihovi poveljniki.

V ponedeljek je minister prisostvoval vajam pešcev in naskakovalcev na Stolu,

pozneje je odšel k dvema skupinama topničarjev s konji, ki so manevrirali na planotah nad Ospom. Popoldne je pregledal konjeniške oddelke in vojne utrdbe. Snoči okrog 17. ure se je odpeljal proti Vidmu in nazaj v Rim. Na vsem njegovem inspekcijskem potovanju ga je spremljal poveljnik videmskega armadnega zbora.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 28. julija d. Na severu in severovzhodu oblačno, dež, in hladno, na jugu spremenljiva oblačnost, od časa do časa plohe.

Spor med Grčijo in Bolgarijo

Atene, 28. julija n. Grška vlada je v svojem odgovoru na obvestilo mednarodne banke v Baselu glede bolgarskega moratorija naglasila, da se je moratorij, kakor ga je predlagal predsednik Združenih držav Hoover, uveljavil šele s 1. julijem in ni imel retroaktivnih učinkov. Spritno tega ne more dovoliti Bolgarski, da bi proglasila moratorij pričenši s 1. aprilom.

Novi bolgarski vojni ataše v Beogradu

Sofija, 28. julija l. Bolgarska vlada je prosila za dovoljenje, da sme imenovati bolgarskega podpolkovnika Kraljeva za svojega vojnega atašea pri svojem poslanstvu v Beogradu.

Angleški ministri v Berlinu

Obisk angleškega ministrskega predsednika MacDonalda in zunanjega ministra Hendersona v Berlinu obrača v sedanjem hipu naše pozornost mednarodne javnosti. Zanimanje za razgovore, ki se vrše ob tej priliki, je tem večje, ker sta prišla angleška ministra v Berlin, ko se je tam še nabačal zunanji minister Zedinjenih držav Stimson, ki je s svoje strani imel ponovna posvetovanja s kancelarjem Brüningom in zunanjim ministrom Curtiusom.

Spričo te istočasnosti berlinskih obiskov izgleda skoro, da gre za nekako novo konferenco, ki bi ne bila brez vsake zveze z nedavno londonsko konferenco. Ker ta poslednja ni imela onih uspehov, kot jih je želela Nemčija in kot sta jih želeli tudi Anglija in Amerika, t. j., ker Nemčiji ni bila dana tako izdatna pomoč, kot bi ji bila dana, če bi vse vprašanje ne bilo v isti meri politično kakor finančne narave, so se zopet pojavili glasovi, češ da mislijo Amerika in Anglija resno na to, da bi izvedli sanacijo nemškega položaja sami — brez Francije.

Če bi bile te vesti resnične, potem bi pomenilo to, da sta Anglija in Amerika izgubili vsako upanje, da bi sploh moglo kdaj priti med Francijo in Nemčijo do političnega zblizanja. Ker pa imata tako Anglija kakor Amerika — posebno pa ta poslednja — investirane v Nemčiji ogromne vsote svojega kapitala, ki bi bil v slučaju poloma izgubljen, sta se odločili obe sili, da rešita Nemčijo in s tem tudi ogrožene ameriške oziroma angleške interese sami brez Francije in torej proti njej.

Taki angleški in ameriški glasovi pa so v popolnem nasprotju z naziranjem pariških političnih krogov. Poročila in komentarji, ki so jih objavili in jih še vedno objavljajo francoski listi, kažejo namreč nasprotno, da se pripisuje v Parizu nedavnemu obisku dr. Brüninga in dr. Curtiusa v francoski prestolnici zelo velika važnost. Razgovori med francoskimi in nemškimi ministri so, sodeč po pisanih pariških listov, faktično odkrili možnost političnega zblizanja med obema državama. Vsekakor je dejstvo, da je napetost med Parizom in Berlinom precej odnehala, tako da bi bilo upravičeno novo upanje, nikakor pa obupavanje.

Kar se tiče na drugi strani možnosti podporne akcije Amerike in Anglije v prid Nemčije brez vsakega sodelovanja Francije, so francoski listi v tem pogledu zelo samozavestni ter označajo take načrte in predpostavke kot gole iluzije. Ne danes ne za pol leta — pravi n. pr. »Le Temps« — ne bo mogoče organizirati brez Francije nikake izdatne finančne pomoči za Nemčijo. In v tej zvezi se omenjajo finančne težkoče, s katerimi se mora boriti tudi Anglija sama.

Ves pomen sedanjih berlinskih obiskov je treba iskati vsled tega drugod. MacDonaldu in Hendersonu obisk je najprej čin vpludnosti obeh angleških ministrov napram Brüningu in Curtiusu, ki sta v juniju obiskala London. Oba angleška ministra sta sedaj vrnila omenjeni obisk nemških ministrov. Seveda pa bi bilo naivno misliti, da so taki vpludnostni čini odgovornih državnikov brez vsake diplomatske vsebine. Toda ta vsebina se nanaša povodom sedanjega berlinskega obiska angleških državnikov na akcijo, ki je povsem drugačne narave nego akcija za finančno pomožno akcijo v prid Nemčije.

To vprašanje je vprašanje razorožitve, ki bo postavljeno na prihodnji razorožitveni konferenci, od katere nas loči le še dobrih šest mesecev. Henderson bo predsednik te konference, a njen uspeh je odvisen v prvi vrsti in naravnost izključno od zadržanja Nemčije. Ta poslednja stoji, kot znano, na stališču, da bi jo eventualen neuspeh konference avtomatično osvobodil vseh omejitev, ki ji jih nalaga versailleska mirovna pogodba, tako da bi se mogla svobodno oboroževati. In uspeh ali neuspeh je odvisen kot rečeno, le od Nemčije, oziroma od tega, ali bo berlinska vlada vztrajala pri svoji napačni razlagi mirovne pogodbe, češ da so se ostale države obvezale v njej napram Nemčiji, da se bodo tudi one razorožile, kakor je razorožena Nemčija sama, ali pa bo pristala na razlago drugih držav, predvsem Francije, ki stojijo na stališču, da veljajo omejitve nemškega oboroževanja brez ozira na večji ali manjši uspeh ali neuspeh prihodnje razorožitvene konference.

To je ono vprašanje, okoli katerega se sučejo sedanjí angleško-nemški razgovori v Berlinu. In v tej točki so moralni in materialni interesi Amerike in Anglije identični. Dalje: v obeh državah enako igrajo tu zelo važno vlogo tudi čisto notranjepolitični računi. Za vladajoči stranki v obeh državah je namreč nujna potreba, da se omogoči čim popolnejši uspeh prihodnje razorožitvene konference. To bi bil namreč edini dovolj dalekosežen in impozanten uspeh, ki bi kljub duševni in gospodarski depresiji, ki vlada vsled splošne krize tudi v obeh omenjenih deželah, vendar le zadostoval, da bi volilci pri predsedniških

Delo španske ustavodajne skupščine

Profesor Pesteiro potrjen za predsednika zbornice — Kralj Alfonz se je definitivno odrekel prestolu

Madrid, 28. julija. n. Snoči so »cortes« dovršili verifikacijo mandatov, potem pa so prešli na svoj pravi posel kot ustavodajna skupščina. Najprej je bil dosedanji začasni predsednik parlamenta profesor Pesteiro izvoljen za definitivnega predsednika s 326 glasovi proti 6. Desničarske stranke so predlagale, naj bi se hkrati volil tudi predsednik republike. Proti temu pa je z briljantnim govorom nastopil predsednik sedanje začasne vlade Zamora in je dosegel velik uspeh. Predlog desničarjev je bil odklonjen z veliko večino.

Madrid, 28. julija. n. Radikalno socijalistična stranka, ki ima 56 poslancev in je

torej po svoji moči tretja stranka, je imela kongres in na njem sklenila, naj se vloži predlog, da se kaznujejo vsi krivci političnih in administrativnih prestopkov iz leta 1921. Sodil naj bi parlament. Za krivce zahtevajo najstrožje kazni, izvemši smrtno. Stranka zahteva, naj se od Francije zahteva izročitev kralja Alfonza.

London, 28. julija. n. Kakor javlja »Daily Telegraph« iz Madrida, je imela španska kraljevska rodbina v Fontainebleau-rodbinsko posvetovanje. Kralj Alfonz in oba njegova najstarejša sinova so se odrekli prestolu v korist najmlajšega sina španske kraljevske dvojice.

Banditje vzhoda — bolgarski komite

Serijski člankov pariškega »Matina« proti barbarskemu anahronizmu na Balkanu

Pariz, 28. julija. o. »Matina« je pod naslovom: »Banditje vzhoda — bolgarski komite« napovedal, da bo pričel od 28. t. m. dalje objavljati publikacijo g. Perigoisa z istim naslovom. List pristavlja: V 20. stoletju se meje med dvema evropskima državama varujejo kakor za časa vojne. To je barbarski anahronizem, ki ga izzivajo komiteši — banditje vzhoda — na mejah med Jugoslavijo in Bolgarsko ter Albanijo.

V Bolgarski deluje neka revolucionarna organizacija kakor država v državi. Zbirajo davke in prejema velike podpore od tujih vlad, ki so zainteresirane na tem, da na Balkanu ne zavladajo mir. Osební dopisnik »Matina« bo pripovedoval o groznih atentatih in zločinih komitov, o njihovem terorju in njihovem zlu. Kronika tega banditizma bo pokazala, da je ta banditizem najbolj organiziran, da je vse bolj strašen kakor so grozni chikaški banditje.

Madjarska opozicija proti zasilnim odredbam

Energičen nastop opozicije proti Bethlenovi finančni politiki

Budimpešta, 28. julija. d. V poslanski zbornici je bila danes otvorjena razprava o vladnih predlogih glede ureditve gospodarskega in finančnega življenja in glede nadaljnjih izrednih pooblastil za vlado za pobijanje krize. V imenu opozicije je govoril najprej poslanec Györky. Dejal je, da je pooblastilo zelo neugodno za pobijanje gospodarskih težav. Govornik je po-

zval vlado, naj odstopi. Apeliral je na parlament, naj vladno predlogo na vsak način odkloni in razveljavi tudi že izdane zasilne naredbe. Končno je zahteval, naj vlada predloži konkretne zakonske predloge za znižanje proračuna. Tudi govornik desničarske opozicije je govoril proti predlogom in zahteval črtanja v proračunu. — Razprava se je do jutri odgodila.

Češki list o silnem prospehu našega Sušaka

Uspešna konkurenca ne samo z Reko, temveč tudi s Trstom

Praga, 28. julija. o. »Česke Slovo« objavlja poročilo o udobnosti, ki jih uživajo potniki na velikem jugoslovanskem prekoceanskem parniku »Kraljici Mariji«. Poročevalec pa poleg drugega opisuje veliko razliko med Reko, nekdanjo pomembno ja-dransko luko, znano po svojem bogastvu in prometu, ki pa sedaj propada, in Suša-

kom, ki napreduje s silno naglico, ki v njem rastejo s tal na stotine hiš; pristanišče je prenapolnjeno tovor, in potni parnikov in jadric, obala pa izletnikov in trgovcev. Sušak, pripominja poročevalec, dandanes ne konkurira več le z Reko, ampak spričo svoje dobre prometne in predvsem železniške organizacije celotni Trstom.

Odhod francoskih letalcev iz Beograda

Beograd, 28. julija. l. Danes dopoldne so francoski letalci zapustili s svojimi letali našo državo. Od njih so se na zemunskem letališču poslovili zastopniki našega letalstva, več višjih častnikov, zastopnik aero-kluba in druge ugledne osebnosti. Pred odhodom so francoski letalci naglasili, da so v Jugoslaviji prebili tri najlepše dni. Z zadovoljstvom so ob vsakem koraku po naši zemlji opazili viden napredek. S ponosom bodo čuvali odlikovanja Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Lloyd George obolet

London, 28. julija. AA. Voditelj liberalne stranke Lloyd George je hudo obolet na želodcu. Moral bo opustiti za dolgo časa vsako politično delovanje.

Nemško-avstrijska unija pred haaškim sodiščem

Haag, 28. julija. d. Na današnji seji mednarodnega sodišča v Haagu je českoslovanski zastopnik profesor Krčmas podal svoja izvajanja o carinski zvezi. Po njegovem mnenju pomeni beseda: »kompromitirati« v drugem delu člena 88. saintgermanske pogodbe »ogražati«. Drugi del člena 88. se torej nanaša na dejanja, ki so nevarna za neodvisnost, sicer bi to določilo ne imelo nobenega smisla. Zgodovina nemške carinske zveze kaže, da se je s tem, da so izginile pregrade med državami, čut narodne skupnosti med nemškimi državami izredno ojačal in povzdignil. Zato smemo pričakovati, da bi tudi nemško-avstrijska carinska unija pospeševala politično zedinjenje obeh držav. V tem pogledu je torej carinska zveza brezpogojno nevarna za avstrijsko neodvisnost. Profesor Krčmas bo svoja izvajanja še nadaljeval.

volitvah v Ameriki, oziroma pri parlamentarnih volitvah v Angliji vnovič dali večino obema strankama, ki sta sedaj tam na vladí.

Tako so torej sedanjí berlinski obiski v tesni zvezi celo s strankarsko-političnimi zadevami v Angliji in Ameriki. Francija bi seveda ne gleda na vse to z veseljem pozdravila vsak uspeh posredovanja Anglije in Amerike glede vprašanja razorožitve. Kar se tiče čisto političnih vprašanj, pa kaže vse, da stoji trdno na stališču, da mora priti do zblizanja z Nemčijo le na podlagi direktnih pogajanj med Parizom in Berlinom. To pa zato, ker bi vsako splošno ali mnogostransko postavljanje tega vprašanja bilo v bistvu le nekaka prikrita akcija za revizijo mirovnih pogodb.

Popotni paberki iz Francije

II.

In sedaj popisovati Pariz. Ne, saj sem na dopustu in to nalogo vrši danes vendar že toliko ljudi. Pariz je en sam na svetu, toda današnja doba nudi vsakomur že toliko prometnih možnosti, da se res izplača, če si prihraniš Din 3.300 — pa se s prvo ekspedicijo pripelješ tu sem.

Vse, kar je potrebno videti, najdete opisano v Bäckkerju ali Griebensu. Ko pa ste vi vse to ogledali, tedaj še vedno uživajte na vsem, kar se nudi vidu in sluhu in ne v zadnji vrstí tudi okusu. Francoska kuhinja — kakor francoska vina — vam ustvarjajo dobra razpoloženja, no, in če so ta podprta tudi s primerno finančno zalogo, tedaj se lahko poslužite v mejah denarnice po mili volji, z vsem, kar se vam nudi. Napačna pa je naša domača predstava, češ da pomeni ime Pariz — Sodomo in Gomoro. Velemosto je, ki nudi mnogo dobrega in tudi mnogo slabega. Kdor se je nasitil vseh lepote in muzejev, galerij in vrlov, bo šel tudi na Moutmartre ali Moutrouasse ter bo tudi tega kmalu imel zadosti. Splošno pa je znano, da Pariz ne poseja teh nočnih lokalov, ampak prepelja to tujcu, ki išče tu zabave, ki je seveda dražja in — v gotovih temnejših lokalih tudi nevarnejša kakor drugod. Sicer pa je po večini taka zabava — zlasti po raznih apaskih beznicah — prav umelno zrežirana in ima z resničnim življenjem zelo malo skupnosti.

Ako nimaš vodnika, ki se lahko sicer povsod kupi — si vzameš lahko cicerona, ki te spremlja po mestu, ali pa se javiš v eni izmed mnogoštevilnih potniških pisarn ter se pridružiš ogledovalnim skupinam, ki jih organizirajo take pisarne. Torej ni velike nevarnosti, da se izgubiš, tudi če ne razumeš jezika. Vendar, dragi potnik, oglej si najprej Pariz, to mesto zgodovine in lepote, oglej si njega življenje in kulturne dobrine, oglej si gledališče pojdí, no in pa tudi v Folies Bergères ali Casino de Pariz, če hočeš.

V Parizu se lahko živi tudi s skromnimi sredstvi. Mnogoštevilne restavracije in mnogoštevilne kuhinje vseh evropskih in tudi izven-evropskih okusov nudijo za vsake denarje svoje dobrine. Če pa si v Franciji, tedaj je najnaravnejše, da se držiš dobre francoske kuhinje. Za 12 do 20 frankov dobiš izdatno, dobro in okusno kosilo ali večerjo. V tem pogledu pa francoske restavracije resnično daleč nadkrikujejo naše gostilne. Tudi vino je dobro in ceno. — Slabše pa je s cigaretami. Če nisi imel sreče, da bi prišel preko domače meje z našimi cigaretami, se boš le težko privadil na to kajenje. Francoska konsumna cigareta, kratko »plavi paket«, je zame vsaj nekaj nemogočega. To pa zadrži za sebe in nikoli ne izusti, ker Francozi graje kratkotalno ne trpe. Vse, kar je francosko, je dobro in konec, zato nikoli ne kritiziraj. V tem pogledu se oni močno razlikujejo od nas. In prav imajo! Tak ponos bi tudi pri nas moral izpodrinuti naše suženjsko kritikastvo, ki je tako vkoreninjeno med nami. Malo več ponosa — pa brez zamere.

Francoz pa je, kot že vemo, tudi zelo štedljiv. On frank dobro obrača in Francija je danes svetovni bankir. Vse je samo za frank in v tem oziru so tipične napitnine. Hotel ti pripravi 10% napitnine, ravno tako vsak natak ali natakarica, in v gledališču od blagajne do biljetarja in garderobe, na cesti v avtolaksiju, povsod napitnina, ki je po sebi umevna in se je ne moreš in tudi ne smeš otresti.

Kakor si Pariz predstavljamo napačno, dokler ga sami ne spoznamo, tako si predstavljamo napačno tudi Parižanke. Najmanj polovica ženstva se ne šminka in pudra, vsaka pa pazi na svojo vitko linijo, kar je v rasi sami in v prehrani, ki izključuje po večini težke jedi. Ves čas pa nisem opazil Parižanke, ki bi v javnem lokalu vzela v roke rdečilo ali puder, kar se pri nas tako često opaža in je tipičen znak provincionalizma in opičjega oponašanja na račun — lažimondenosti. Parižanke so v tem oziru zelo diskretne in so tudi oblečene zelo enostavno in okusno ter se po svoji zunanosti prav dobro ločijo od deklic, ki polnijo ulice pozno na noč, in promenerajo kometno v iskanju svoje sreče ali pa pod roko mladega Japončaka ali Zamorčaka.

*

Vsa politična pozornost je usmerjena trenutno na stališče Francije napram Nemčiji. Z mirnostjo se lahko trdi, da je zaupanje v Nemčijo, ki je kazalo že konkretne forme, popolnoma padlo vsled nemških finančnih manevrov. Vse časopise soglaša v tem in tudi vsa javnost. Mnogo zamerijo Francozi Nemcem njihovo očitno revanšno politiko, ki jo vodijo s tujim kapitalom, in Nemci bodo končno pač morali nuditi — namesto besed — dejanja, da bodo svoje izgubljeno zaupanje v Franciji zopet pridobili. Dogodki, naj bodo tudi težke narave, pa se presojajo zelo hladno in to pot se je Nemčija s svojimi pomagači decela urezala.

Zahotelo se mi je po domačih listih. Po dolgem iskanju sem tudi našel nekaj jugoslovanskih listov in med njimi tudi »Croatia«, angleško, francosko in hrvatsko urejevan emigrantski list, katerega izdaja gosp. Krnjević v Ženevi. Ne bom izgubljal besedi o tej stvari, vsako ima svoj razlog in gosp. Krnjević tudi, dasi je ta pojav zelo žalosten. Komur je res na tem, da svojo hišo osnaži, je ne bo zapustil in metel vanjo blata, ampak bo ostal v njej in tamkaj snažil! Sicer pa je usoda vsake emigracije znana in čas bo storil svoje!

Obiskal sem svojega prijatelja, novinarja in politika, ki mi je dejal: »Vsaka država skrbi boljše za svoj politični prestiž v inozemstvu nego vi. In to je gotovo velika napaka, ki se zlasti zreali v tem, da desperatna emigracija v tujih deželah sploh prosperira. Listi na vašem jeziku, ki tudi prihajajo v Pariz, so nam žal nerazumljivi. Poglejte Čehe, oni so svoj nemškopisani list »Prager Presse« razširili po vsem kontinentu, prihaja v vsako uredništvo, v roke vsakemu politiku, ki se mora poučiti tudi o inozemstvu, in ta list danes vpliva povsod na sodbo javnega mnenja o Českoslovaški.« — V tem oziru smo res zaostali in ima mož prav.

M.

Celje

* Obmejne izkaznice za turistiški promet v Italijo. Savinska podružnica SPD v Celju obvešča tiste žlane, ki so zaprosili za obmejne izkaznice, da teh odbor kljub urgenci po italijanskem konzulatu v Ljubljani do danes še ni sprejel. Kakor hitro jih dobi, obvesti prošilce po časopisu. Po medsebojni pogodbi bi morala Italija vrniti izkaznice v dveh mesecih rešene ali nerešene. Zakaj se krši mednarodna konvencija in zakaj se izdaja izkaznic zavla-juje, odboru ni znano.

* Konj ga je udaril. 36-letnega hlapca Zagodo Martina, zaposlenega pri Rebrščku v Glavni ulici, je konj udaril s kopitom po levi roki, tako da se mu je roka v zapestju zlomila. Ranjenca so prepeljali v javno bolnico.

* Pretep z noži. 21-letnega sodarskega pomočnika Zibreta Franceta v Sevpici so 26. t. m. v gostilni Marof v Jurklostru pri lepezu z nožem 2krat zabodli v hrbet in ga hudo ranili. Zibreta so prepeljali v javno bolnico.

* Druga kolonija Kola jugoslovanskih sester se je 27. t. m. zvečer vrnila v Celje. Stela je 65 otrok, ki so bili vsi zelo zdravi in čvrsti. Kolonijo je posetil g. ban in za njim tudi g. podban.

* Izgubljeno in najdeno. Dne 22. t. m. je bila na poti od Narodnega doma do kolodvora izgubljena zlata zapestnica, vredna 1000 Din. V mestu je bila izgubljena usnjata listnica z vsebino 60—70 Din. Kdor jo najde, naj jo odda na policijo. — Našla pa se je 25. t. m. na Mariborski cesti listnica z vsebino 10 Din in listnami na ime Gajšek Franc. Dobi se na policiji.

Dva mlada slovenska znanstvenika sta dobila Rockefellerjevo štipendijo

Plodno znanstveno delo dr. Mc Connella na ljubljanski univerzi.

Ljubljana, 28. julija.

Po enoletnem bivanju v Jugoslaviji je pred kratkim odpotoval iz Ljubljane g. dr. Carl H. Mc Connell s svojo gospo soprogo. Kol gojenec ameriške ustanove za pospeševanje znanosti Research Council, ki je neke sorodna Rockefellerjevi ustanovi, temveč sta tudi vodstvi obeh v precej tesni zvezi, je g. dr. Mc Connell znanstveno delal v zoološkem inštitutu ljubljanske univerze in je pod vodstvom vodje tega inštituta g. prof. dr. Jovana Hadžija s polnim uspehom dovršil raziskovanje o razvoju živčnega sistema na brestih sladkovodne Hydre s pomočjo izboljšane metode selektivnega barvanja svintra vitam (na živi živali) z metileno modrim barvilom; predobjava prvih rezultatov je že izšla.

Na temelju uspešno izvršenega dela v Ljubljani je g. dr. Mc Connell podarila štipendija še za eno leto in je odšel na sloviti biološki laboratorij, ki ga vzdržuje Kaiser-Wilhelm-Gesellschaft v Dahleu pri Berlinu. Mlademu ameriškiemu paru so razmere v Ljubljani in v Jugoslaviji sploh zelo ugajale, prav tako kot obema ameriškim profesorjema, ki sta prišla na obisk iz Pariza kot sedeža evropske veje ameriških institucij za podporo mladih prirodnoznanstvenikov. G. dr. Mc Connell je hodil po Jugoslaviji z odprtimi očmi, marljivo študiral in delal s svojo filmsko kamero posnetke, tako da bo lahko avtentično seznanjal svoje rojake z našimi razmerami. G. dr. Mc Connell je prvi Američan svoje stroke, ki so ga poslali k nam v Jugoslavijo v svrhu specializacije.

Da se oddolže za vse, mlademu ameriškiemu znanstveniku storjene usluge, je Rockefellerjeva ustanova podelila pomočniku vodje zoološkega inštituta, g. docentu dr. Romanu Kenku enoletno štipendijo za študijsko potovanje v severoameriške Zedinjene države. Naša vlada je, pravilno pojmajoč to zadevo, podelila gosp. dr. Kenku enoleten honoriran dopust, in za nekaj dni odpotuje g. dr. Kenk preko Trsta na Virginia-University, na kateri je g. dr. Mc Connell dokončal svoje študije. G. docentu želimo, da bi imel obilo uspehov in da se srečno povrne. Upati je, da bodo tudi v bodoče naši mladi znanstveniki imeli priložnost za podobna študijska potovanja, ki so ne samo zanje osebno, temveč tudi za medsebojno spoznavanje in skupno znanstveno delo v mednarodnem znanstvenem svetu največjega pomena. — Tudi naš agilen mladi antropolog, g. dr. Božo Škerlj je dobil štipendijo Rockefellerjeve ustanove in pojde v jeseni v Oslo in v Berlin, da se specializira.

Blejska tujska prometna razstava

Bled, 27. julija.

Uvidevajoč gospodarsko važnost tujskega prometa, ki zavzema od leta do leta večji razmah širimo naše Gorenjske, osobito pa na Bledu, so si odločujoči krogi na pobudo kraljeve banske uprave v Ljubljani nadeli nalogo, da bodo priredili na jesenskem velesejmu tujsko-prometno razstavo. V ta namen se že nekaj mesecev zbira ves potreben material. Organizacija in vodstvo dela je poverjeno preizkušenemu strokovnjaku gospodu inž. Ulrichu z Bleda.

Tukajšnja Zdraviliška komisija bo poskrbela za statistiko tujskega prometa od leta 1924. do 1930. V tej statistiki bo jasno razviden ves razvoj in napredek Bleda. Tujski promet se bo zrealiziral v luči šestletne tujsko-prometne stati-

stike. V to svrhu bodo služile razne grafične ponazoritve in diagrami. Razne slike bodo predobele zneske plačane zdraviliške takse, doklade na meso, klavniške pristojbine, tržne in vodovodne ter stavbne takse, doklade na opojne pijače itd.

Drugi del te razstave bo ponazoroval starinsko-zgodovinske slike z Bleda od l. 1860. V ta namen je poslal dr. Schwarz iz Dunaja nekaj slik še iz prejšnjega stoletja, kjer se kaže Bled v najprimitivnejši stopnji in razvoju tujskega prometa. Tudi naš sedanji poslanik v Ameriki gospod minister Švegel je dal na razpolago nekaj zgodovinskih slik. Razstavljena bodo tudi zgodovinska darilna ustanovna pisma iz početka blejske župne cerkve, graščine in pogod-

ba servitutnih pravic z otoka. Razstavljene bo- sta tudi dve originalni pismi iz 15. in 16. stoletja, v katerih so popisane servitutne pravice za župnijo Zasip pri Bledu.

Na tretjem oddelku bo razstava pokrajinskih in najmarkantnejših oljnatih slik akvarelov, litografij in bakrorezov. Posodili so jih Bamberg & Kleinmayer, min. Švegelj, Janko Malnar iz Ljubljane, ga. dr. Valenta, g. Tomec, ga. Jula Molnar in ga. Tila Vavk ter g. Černe Miha. Narodna galerija bo dala slike g. Pernharda.

Poseben oddelk razstave bo imel Park-hotel, Toplice in Petran. Na slikah bo razviden ves razvoj tujsko-prometnih naprav, hotelov, zgradb, adaptacij itd. Gospod Slavko Delkin pripravlja pa relief Bleda.

Ustanovni občni zbor Protituberkulozne lige v Trbovljah

V vseh mestih in trgih, pa tudi v vseh večjih industrijskih krajih naše države so se že ustanovila društva z namenom, da vodijo boj proti največji sovražnici človeštva, proti ljudski bolezni — jetiki. Kjerkoli so se taka društva — protituberkulozne lige — ustanovila, povsod je opaziti vidne uspehe organizirane borbe in obrambe proti temu človeškemu zlu. Koliko nesrečnikov — naših bratov in sester — je že rešilo požrtvovalno prizadevanje naših zdravnikov s podporo teh protituberkuloznih lig, se vidi iz lozadvene statistike. Že samo dejstvo, da se s predavanji, na katerih se prebivalstvo poučuje o opasnosti, obrambi in očuvanju pred to strašno zavratno boleznijo, mnogo pripomore k zaježitvi te kuge. S pravočasnim zdravljenjem obolelih se pa da rešiti še marsikatero mlado življenje, ki bi bilo sicer že izgubljeno. Treba je le miru, solnce, dobrega zraka in krepkeje hrane, kar pa zlasti našim najrevnejšim — rudarjem ni dano, ker jim vsled težke rudarske krize primanjkuje sredstev celo za najnujnejše, da preživijo sebe in svoje družine. Taki že oboleli reveži so potemtakem obsojeni takorekoč na smrt. — Nešteto jih je, saj je statistično ugotovljeno, da pomori ta strašna ljudska kuga samo v našem revirju 25 do 30 prebivalcev letno, t. j. 12 do 16% umrlih vsega prebivalstva.

Zato so se zbrali v soboto zvečer v vodenski osnovni šoli vsi dobrosmiselni Trboveljčani, da tudi v naši žalostni dolini ustanovijo prepotrebno protituberkulozno ligo. Namerna pripravljalec odbora, da se prilagodi k sodelovanju vse tukajšnje delavske, strokovne, stanovske, kulturne in dobrodelne organizacije in korporacije, je popolnoma uspešna, kajti udeležba zastopnikov povabljenih društev je pokazala, kako globoko se zavedajo vsi sloji potrebe po ustanovitvi protituberkulozne lige, ki bo vodila obrambni boj proti jetiki v naši dolini.

Predsednik pripravljalec odbora šolski upravitelj g. Robert Plavšak in okolišni zdravnik g. dr. Janez Jenšterle sta navzočim v daljših izjavljanih predočevala nevarnosti, ki prete prebivalstvu rudarskih revirjev od jetike. Oba sta smatrala za nujno potrebo, da se tudi v Trbovljah ustanovi liga, kajti če liga le enemu samemu bolniku letno reši življenje, mnogim pa z vztrajno propagando in poukom ohrani zdravje, je storila ogromno delo ljubezni do bližnjega. Ker so se zastopniki vseh navzočih društev in vsi ostali udeleženci izjavili za ustanovitev lige, je bil predlagan in soglasno izvoljen sledeči odbor:

Gospod Robert Plavšak, šolski upravitelj, predsednik; g. Fantin Jakob, nadpaznik, podpredsednik (Društvo rudniških nameščencev); g. Glušati Ivan, podpredsednik (II. skupina); g. Matiča Plavšakova, učiteljica, tajnica; g. Slokan Filip, učitelj, namestnik; g. Kos Mirko (rudniški računovodja, blagajnik (Ciril Metodova družba); g. Majdič Leopold, obč. nameščenec, namestnik (Svoboda); g. dr. Jenšterle Janez, okolišni zdravnik, kot posvetovalni organ; g. Gonelli Rudolf (za Sokola); g. Zore Leopold (za gasilce Trbovlje — trg); g. Resnik

Franc (za rudniške gasilce); ga. Pfeifer Pavla (za samaritanke); g. Gušlak Jakob (za Zvezo rudarjev Jugoslavije); g. Močivnik Alojz (za Planinsko društvo); g. Skofca Viktor (za Kat. prosvetno društvo) in g. Keše Rudolf ter Stauderger (za tisk).

Predsednik g. Plavšak je zatem priporočal, da naj bi se vršile seje odbora izmenoma v šoli in Trbovljah pa na Vodah, kar je bilo soglasno sprejeto.

G. dr. Jenšterle je pojasnjeval, kako velikega pomena bo za prebivalstvo rudarskih revirjev, osobito pa za delavstvo novoustanovljena liga, kajti za obolele se bo odbor brigal, da bodo dobili boljše zdrava stanovanja, dalje so zdravniški pripravljenci brezplačno preiskati vsakogar, ki bi čutil, da se ga loteva jetika.

Sklenjeno je bilo, da se nabavijo bloki, ki se bodo prodajali listek po Din 1 za obolele člane. Razdeljene so bile med odbornike in zaupnike nabiralne pole. Prosimo dobrosrčno javnost, da ne odkloni prošnji naših odbornikov in zaupnikov za darove, kajti gre se za zdravje in življenje naših najbednejših nesrečnikov, ki bodo, če jim pravočasno in učinkovito ne pomagamo, obsojeni na počasno in strašno smrt izhiranja.

Za muzej v Prekmurju

Murska Sobota, 27. julija.

Kakor smo že poročali, je nedavno občina v Murski Soboti kupila grad bankrotne grofa Szaparyja. Na pobudo nekaterih akademikov in inteligenov iz Murske Sote se je sprožila misel, da bi bili prostori v kupljenem gradu primernejši za »prekmurski muzej«. Obrnili so se s tako prošnjo na soboško občino, ki naj bi jim dala v ta namen na razpolago dve sobi v gradu. Tu sem bi prišle prve muzejske zbirke in bi bil tako ustvarjen temelj za večji bodoči prekmurski muzej. Soboški župan g. Jakob Benko se je takoj zavezal za ta predlog in zagotovil vso svojo pomoč. Jeseni bodo že izvolili odbor, ki bo prišel z delom za ustanovitev prekmurskega muzeja.

Otroka padla na ostre zobe brane

Po zdravniku niso poslali — da ne bo stroškov

Mokronog, 27. julija.

Huda nesreča se je pripetila pred dnevi, ko se je s poljskega dela vračal proti domu izpod Zalostne gore Janez Črček iz Prelogov. Dva otroka sta bila hudo poškodovana, najbolj žalostno pa je bilo to, da sta bila otroka tri dni brez zdravniške pomoči, ker so se domači bali stroškov.

Ko je Črček pripeljal do hiše svoj voz s poljskim orodjem, na katerem so sedeli tudi otroci, se je voz zaradi slabe zavore prevrnil. Brana je padla tako, da so njeni zobje štrleli navzgor, 10-letni Zanelek Vrabec-Rodič in 11-letna sestra sta padla na branine ostre zobe. Dečka so železni zobje hudo poškodovali po hrbtu in mu zarezali v bedra veliko

rano. Hude poškodbe je dobila tudi 11-letna deklica. Starši obeh ponesrečenih otrok, ki so kmetije, ki v današnji krizi nimajo denarja, niso poslali otroka k zdravniku, ker so se bali, da ne bi bilo stroškov.

Pobegnila od moža in mu odnesla 35.000 Din

Ljubljana, 28. julija.

Mesar Ignac Š. iz Kroke pri Radovljici je prijavil policiji, da je pred 4 meseci pobegnila od njega njegova žena Ana in mu ob tej priliki odnesla 30.000 Din gotovine, mimo tega pa mu skrivoma prodala stroje, pohištvo in drugo, v vrednosti 5000 Din. Pobegnila je z nekim Jakobom H., ki je bil svojčas pri njem za mesarskega pomočnika. Kje je sedaj, mu ni znano, obveščen pa je, da je bila s svojim priležnikom v Ogulinu. Š. ž. na je 40 let stara, srednje, močne postave, podolgovatega obraza, kostanjevih oči, plavih las in čedno oblečena. Njen priležnik je 27 star, majhne, čokate postave, okroglega, rdečega obraza, sivih oči in plavih las. Š. je prosil policijo, naj izsledi njegovo pobeglo ženo.

Gad v krompirju

Litija, 26. julija.

Kakor kaže, ne bomo niti doma varni pred kačami. Nedavno je šla neka delavka iz predilnice, ki stanuje v »Novih stavbah«, kopat krompir na njivo, ki je ob stavbah. Zaverovana v svoje delo, ni opazila gada, ki se ji je skušal oviti okoli noge. V zadnjem hipu je skočila v stran in se tako rešila nevarne golazni. Na njen krik je prihitel sosed Breznik, ki je ujel gada v precep. Je to lep, nad pol metra dolg gad, ki ga ima vaš dopisnik shranjenega v špiřitu.

Radio

Ljubljana, sreda, 29. julija. Opoldanski program od pade. 18.30 Mladinska ura: Samospevi gđ. Carmen Antič, klavirske točke izjava gđ. Vojka Prelovec. 19.30 P. dr. Roman Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti (dr. France Prešeren). 20.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 30. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Dr. Bajec: Slovensko pravorečje. 20.00 Drago Ula: Gimnastične vaje. 20.30 Adamičev večer: I. Uvodno besedo govori dr. Stane Vurnik. — II. Samospevi ga. Pavle Lovševotve in Mirka Jelačina. 21.30 Celo koncert g. Bogila Leskovic. 22.00 Slovenske narodne poje in spremlja na harmoniko g. Ivan Germ iz Amerike. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 29. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Koncert: klavir in sopran. 21.50 Poročila. 22.00 Plošče.

Zagreb, četrtek, 30. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Beograd, sreda, 29. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 19.00 Večerni koncert radio orkestra. 20.00 Predavanje. 20.30 Glasbene uganke. 21.00 Vokalni koncert. Zarko Cvejič. 21.30 Celo koncert. 22.00 Novice.

Beograd, četrtek, 30. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 19.00 Klavirski koncert. 19.30 Narodne pesmi. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.50 Koncert radio orkestra.

Praga, sreda, 29. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 14.10 Plošče. 14.30 Brno. 17.20 Plošče. 19.05 Brno. 19.5 Koncert vojaške godbe. 21.00 Violinski koncert. 21.30 Koncert.

Praga, četrtek, 30. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 14.30 Bratislava. 17.00 Plošče. 19.05 Koncert mandolin in kitar. 19.55 Uvod k prenosu iz Salzburga. 20.00 Salzburg: »Tajni zakon«. 22.30 Plošče.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

PRVI DEL.

Nad hišami in vrtovi še dremajočega mesta se je razgrinjalo čisto, svetlo nebo, po svoji jasnosti nebesnemu loku jutranjih dežel podobno, njegova sinjina pa te je spominjala na nisanpurski turkec. Samo ščebetanje vrabcev, ki so se podili po strehah in vejah akacij, ter prijetno gruljenje goloba, sedečega na vršiču drevesa, so motili globoko tišino zgodnjega jutra. Tupatam si iz daljave zaslišal stokačoče škripanje kmetijskega voza, ki se je počasi bližal po razritem tlaku Sadovaje, najlepše in najodličnejše ulice mesta.

Ob robu širokega, prašnega, zapuščenega Stolnega trga se je vlekel lesen plot, obdajajoč dvorišče hotela Londona, čigar enolično pročelje s tremi nadstropji iz rjavega kamna, brez pomoči, slopov in stebrov je bilo moreče kakor deževnen jesenski dan, dasi je bilo obrnjeno proti Sadovaji.

To je bil prvi hotel mesta in je slovel po svoji kuhinji. »Jeunesse dorée«, častniki, industrijaletci in plemičji so obiskovali to znano gostilnico, v kateri je igral orkester treh bledoličnih Judov in dveh Ukrajincev od popoldneva do pozne noči dolgočasne izvlečke iz Evgena Onjegina in Pikove dame, solzave narodne pesmi in ritmično raztrgane ciganske melodije. Te stene so videli nešteto veselih družčin, sijajnih veselic in »orgij« — da rabimo ta izraz, s katerim so pri nas radi nazivali te prireditve hotela Londona.

Hotel je imel dva gostilniška prostora: veliko in malo dvorano. Manjših prostorov za ločene družbe pa ni imel. Tisti pa, ki so se radi shajali v manjše, za-

ključene družbe, so najeli v prvem nadstropju posebne sobe, ki jih je imel vratar Lev Davidovič vedno pripravljene za svoje goste.

Ta Lev, Jud z ozko ležečimi, trudnimi očmi, je bil neomejen gospodar hiše in najbolj znana osebnost mesta. Podoželski imenitniki so se potegovali za njegovo prijateljstvo in so se vselej ustavili v veži, da izpregovore z njim nekaj prijaznih besed. Lev je znal molčati. Njegovo molčljivost in druge usluge so mu dobro plačevali, bil je pač vratar slovečega hotela. Nešteto rožnatih bankovcev in celo petindvajsetrubelskih je molče in neopaženo vtaknil v žep, ne da bi mu mišica trenila na obličju. Te bankovce so mu po navadi izročale vroče roke moških, pričakujoč od njega pomoči pri kakšni ljubezenski pustolovščini. Število onih, ki so hoteli ohraniti v tajnosti svoje srečne ure, je bilo bržkone precej veliko, zakaj Lev Davidovič je imel tri hiše. To je bil dokaz, da je blagostanje naraščalo, da so ljudje denar z lahkoto zaslužili in ga veselo zapravljali. Skratka, življenje je teklo v tem mestu v vročih curkih, kakor so potekali vroči poletni dnevi nad stepo južne gubernije, katere glavno mesto je bilo. Ni ga bilo deželana, ki je obogatel bodisi z rudniki, z industrijo ali s kmetijstvom, da se ne bi spomnil nepozabnih veselic, ki jih je preživel v hotelu Londonu pri francoskem šampanjcu in v družbi ljubeznivih gospa.

Ena izmed treh hiš Leva Davidoviča je stala v oddaljeni predmestni ulici, nedaleč od velike ceste, po kateri so požrtvovalni dirkači, naše dežele ponos, odvajali zaljubljene parčke, ki so radostno brzeli z vetro hitrostjo po dobro oskrbovani cesti. Ta hiša je imela samo pritličje in eno nadstropje. Lev se je nameraval nekoč sam v njej nastaniti, toda uredil je samo prvo nadstropje in namestil tam neko staro godrnjavo žensko. Bilo je mnogo povpraševalcev za

to stanovanje, ker mesto se je v zadnjih letih z neverjetno naglico naraščalo in je primanjkovalo stanovanj, toda starka je vedno enako odgovarjala: da je stanovanje odano. Vendar pa ni nihče videl najemnika in brezobzorni ljudje so se čudili, da se Davidovič odreja velike najemščine, drugi pa so pomenljivo zmajevali z glavo. — Res pa je bilo, da je marsikateri večer obstal pred majhno hišo voz, in zarki dobro zastrta okna so uhajali posamezni lučni žarki še pozno ponoči na ulico.

Bilo je ranega jutra, proti koncu maja, ob zori vročega dne, ko se naša povest pričinja. Velika vrata hotela Londona so bila še zaprta, električne luči v gostilnici in veži so že davno ugasnile. Mala lesena vrata v dvoriščni pregraji so se škripajoč odprla in prikazalo se je mlado dekle, ki je za trenutek v negotovosti obstalo na pragu.

Deklica je bila oblečena v preprosto rjavo obleko in s predpasnikom iz črnega listra. Bil je to kraj najbolj znane gimnazije mesta. Resnoba temne obleke je blazil bel čipkast ovratnik, ki je bil zdaj nekoliko zmečkan. Proti predpisom je bila obleka spredaj nekoliko odprta, da si videl dražestni tanki vrat, na katerem se je prožno pozibavala majhna glavičica. Obličje je obrobil bel slamnik s širokim okrajkom, ki je bil ob straneh upognjen in podvezan na podbradku s črnim trakom. Živahno je sklonila glavo naprej, pogledala po zapuščenosti česti in po kratkem obotavljanju stopila iz vrat. Za njo se je prikazala zdaj druga deklica. Bila je nekaj let starejša, plavalasa, nekoliko bujna in nekam neokretna. Nosila je črno svileno krilo in batistno bluzo pod pomladanskim plaščem.

Mlada deklica v kroju se je zravnila, pogledala proti nebu, globoko vzdihnila čisti zrak kakor požirek sveže vode in rekla smejoč se:

»Kakšna sramota, Olga, svetel dan je že!«

Na mejo — v Apače!

Maribor, 27. julija.

Narodna Obrana v Apačah priredi v nedeljo 2. avgusta t. l. v Apačah svojo drugo večjo prirediteljsko sodelovanje sosednih društev. S tem nam nudi ugodno priložnost, spoznavati naše obmejne kraje in stopiti v stik z obmejnimi prebivalstvom, ki pričakuje od nas moralne podpore, da ga navdušimo za jugoslovanstvo in da pokažemo sočustvovanje s slovenskim narodom. Naše uvidijo, da naša družabnost ne zastaja za njihovo.

Naše vrlo pevsko društvo »Jadrane« ponese tudi letos tja našo pesem, ki je lani Apačane in okoličane zadivila v zmagovalnem pohodu.

Tudi letos bo ob zadostnih prijavah vozil v nedeljo 2. avgusta iz Maribora v Apače preko Slov. gorice in Gornje Radgone osebni avto tja in nazaj za 50 Din za osebo, odprti s krovom pa po 35 Din. Prijave sprejema pisarna Nar. Obrane v Grajski ulici 5, drugo nadstropje, vsak dan od 18. do 20. ure. Odhod iz Maribora v nedeljo 2. avgusta ob pol 13. uri s Trga svobode, povratek iz Apač ob pol 22., ali na zahtevo prej.

S prijavi ne odlašajte na zadnji dan! Priročimo si prijetni izlet po svoji domovini — na mejo!

Iz Šaleške doline

Praznovanje v velenjskem rudniku

Praznovanje pri rudniku se je radi vedno naraščajoče premogovne kakor radi vobče gospodarske krize povečalo ter se praznuje trikrat tedensko. Delavstvo je v hudih skrbih in težko pričakuje skorajšnjega konca tega večnega »fajranja«. Proti premogovni krizi bo treba nujno zdravila, sicer se naš rudarski življenjski popolnoma vpropasti. Zdaj še upravljamo prenašanje vse tegebe te krize, vendar je čedalje bolj izbršan in strit ter obupan.

Fantje se zbirajo. Letošnji nabori so precej hrupni in veseli, vendar dostojni. In še eno: naša dolina, ki je hudo navajena fantovskega petja, je v teh dneh naborovanja kar nekaj oživela in tale kmečka dekleta, ki so drugače do dna otožna in neživa, so namah oživela.

Sejem. Pretekli teden se je v Velenju vršil sejem, ki je bil razmeroma živahen. Le nekoliko je klet po tolminko, ko nikakor ni mogel spraviti v denar svoje »prekurne« krave.

Inženirski klub. V Rudarskem domu se je osnoval klub rudarskih inženjerjev, ki si je nameraval klub nuditi tudi svojim članom čtivo, ki je v Velenju tako do vruga nedostopno. Inženirskemu klubu: zdrav procvit!

Razširjenje električne centrale. Na teritoriji rudniške električne centrale se vršijo velika gradbena dela za razširjenje električne centrale, ki je ob falski največja v Dravski banovini. V projektu je, da se izvede obširna elektrifikacija v banovini. Vršijo se tudi velikopotezna montažna dela pri izpeljavi elektrovodov, kjer je zaposleno precejšnje število elektromonterjev.

Novo mašo je bral v nedeljo 19. julija v župni cerkvi v Smartnem domačin bogoslovec gosp. Stuhovnik. Čestitamo!

Ubojna vest. Kakor doznavamo, kani priti na svoje počitnice tukajšnji rojak profesor Gustav Šilih iz Maribora, znani avtor knjige »Neke« ki je bilo jezero... čije pravičljiva vsebina se nanaša na šaleško dolino.

Ciganski klateži so zadnje čase naši stalni dasi neljubi gosti. Prosjačijo in muzeirajo ter prodajajo svojo zamazano zunanost, da je že od sile. Greh je skoroda gledati te delamrjne ljudi, kako vsiljivo izstiskavajo od naših ljudi težko prigrane novce, in bi bilo umestno, da se jim pogleda od strani oblastev malo na prste.

Trebnje

Savezna prednjakinja. Učiteljica gđ. Zorana Hauptman je naredila z odličnim uspehom savezni prednjaki tečaj. Pričela bo z organizacijo društvenih prednjakih tečajev v mirenem okrožju, nakar nastopi s 1. januarjem zopet svoje staro službeno mesto kot učiteljica v Dol. Nemški vasi pri Trebnju.

Najlepši izletni kraji. Najlepa izletna kraja sta vsakekoro v naši okolici Catež in Zaplaz. Letos je posetilo ta kraj že rekordno število obiskovalcev iz vseh krajev naše banovine. Imenimo naj še, da je bila to zelo priljubljena izletna točka Franceta Levstika. Podjetni gostilničar priljubljeni Anton Urbančič, znan s imenom Dolenjske, pa skrbi za izletnike in jim audi ceneno in prvovrstno postrežbo.

Papači Danilo v Trebnju. Pretekli dne se je mudil v Trebnju papači Danilo. Bil je povsod ljubeznivo sprejet in ni mogel prehiteti kraja samega in vedno veselih Dolenjcev. Obljubil je, da se v Trebnje še vrne na počitnice. Papači, dobrodošel čimprej!

Odhodnica. Včeraj je tukajšnji Sokol priredil odhodnico svojemu agilnemu članu in telovadcu g. Radu Šmitu, ki te dni odhaja v vojsko.

Pomoč oškodovancem po toči. Te dni prejme županstvo Trebnje 1 vagon koruze za najnujnejšo pomoč oškodovancem po toči. Županstvo Velika Loka pa prejme vagon pšenice. Zito se bo razdeljevalo sorazmerno po ugotovljeni škodi oškodovancem te dni. Zito je namenjeno za truh najsiromašnejšim, ki nimajo letos zaradi toče nobenega pridelka.

Št. Jurij ob južni železnici

Spremembe posesti. Banovinska kmetijska šola je kupila od gospe Terezije Černovšek velik travnik na »rebrah«, kjer namerava nasaditi sadno drevje. — Kmečka hranilnica in pojojnica je kupila od pivovarniškega kartela pivsko Praunseisovo hišo, ki jo je deloma že prenovila. Ko bodo popravljiva dela dovršena, bo sem prenesla tudi svoje uradne prostore. — Prenovil bo hišo št. 54, ki jo je nedavno kupil od gospe Kavčič, tudi dr. Fran Svetlina, tukajšnji okrožni zdravnik in starosta Sokola.

Mesto živinozdravnika je bilo razpisano. Kandidat, ki se je prijavil, je bil s pogoji zadovoljen. Imenovan pa še ni.

V prepriju je znani A. J. iz Nove vasi ranil z nožem ženo v prsa. Rana je lažjega znajanja, ako da je nesrečnica prišla k pol ure oddaljenemu zdravniku še sama.

Jz Dravske banovine

d »Jugoslovanovo« družabno potovanje v Pariz. Drevi zaključno prijave za »Jugoslovanovo« družabno potovanje na mednarodno kolonialno razstavo v Pariz od 10. do 19. avgusta. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori.

d Starešina Triglava. Odbor starešinskega društva Triglava poziva članstvo, torej vse Triglavane, Savane, Ilirijane in Slovenijane, da se udeležijo Triglavanskega zbora v Pljuju 16. 8. 1931. Osebnata vabila slede, Kdor želi na zboru predavati, naj pošlje do 1. avgusta spis na naslov: Matej Zajšek, Pljuj, Prešernova ul. 14.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna Jos. Reich. 398-2 d Opozorjamo na današnji oglas trgovine barv in lakov.

d Do 45.000 dinarjev posmrtninske podpore morete dobiti kot član »Vzajemne pomoči« reg. pom. blag. v Ljubljani, Borštnikov trg 3/I. 1634

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 758,2, termometer 19,2, relativna vlaga 83%, tiho, jasno. V Mariboru je kazal barometer 756, termometer 19,6, relativna vlaga 86%, smer vetra W, jasno. Opazovanja ob 7. uri. Popoldne v Ljubljani dež. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 28,8 (15), v Mariboru 25,6 (14,3), v Mostaru 37,1, v Zagrebu 32,8 (20,2), v Beogradu 33,4 (21,9), v Sarajevu 33,6 (16,3), v Skoplju 36,2 (19,4), v Splitu 33,5. V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 29. julija 1931, Marta. Pravoslavni: 16. julija, Antinogen.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* Skupno gasilsko vajo je napravila v nedeljo 26. t. m. »Ljubljanska gasilska župa« za svoj južni del. Vaje, ki se je vršila na Izanski cesti 47 na Barju, so se udeležila društva: Barje, Laverca, Orle in Rudniki; Barje tudi z naraščajniki, ki so bili na znak požara prvi na mestu in prišli tudi prvi v akcijo. Vajo je vodil župni podnačelnik g. Ivan Vrbinč. To je bil dogodek za Barjane, ki so v velikem številu opazovali brezhibno delovanje in vzorno disciplino gasilskih društev. Vaji sta prisostvovala tudi župni načelnik g. Zupan in župni tajnik g. Boris Roš.

Kolonija krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani se bo vrnila iz Polhovca grada v soboto 1. avgusta ob 8. uri in prispe v Ljubljano ob 9. uri pred Mestni dom, Vabimo starše, da pridejo po svoje sinčke.

Ugodnosti polovljenih voženj za turiste. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije je ponovno posredovala v Beogradu za znižanje določenega števila skupin po 10 oseb ter poudarjala, da je to število absolutno previsoko, ker je nemogoče doseči tako velike skupine turistov. Na to svojo intervencijo je Zveza prejela rešitev, da je ministrstvo ugodilo prošnji in odobrilo vozne olajšave skupinam po 6 turistov.

Obnova hiš. Dvonedstropna hiša (števil. 7) na Kongrenem trgu dobi prenovljeno zunanje lice. Včeraj popoldne so stavili zidarski oder ob hiši. Prebeli se tudi veža in stopnišča. Hiša je last Slovenske Matice.

* Skupno gasilsko vajo je napravila v nedeljo 26. t. m. »Ljubljanska gasilska župa« za svoj južni del. Vaje, ki se je vršila na Izanski cesti 47 na Barju, so se udeležila društva: Barje, Laverca, Orle in Rudniki; Barje tudi z naraščajniki, ki so bili na znak požara prvi na mestu in prišli tudi prvi v akcijo. Vajo je vodil župni podnačelnik g. Ivan Vrbinč. To je bil dogodek za Barjane, ki so v velikem številu opazovali brezhibno delovanje in vzorno disciplino gasilskih društev. Vaji sta prisostvovala tudi župni načelnik g. Zupan in župni tajnik g. Boris Roš.

Kolonija krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani se bo vrnila iz Polhovca grada v soboto 1. avgusta ob 8. uri in prispe v Ljubljano ob 9. uri pred Mestni dom, Vabimo starše, da pridejo po svoje sinčke.

Ugodnosti polovljenih voženj za turiste. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije je ponovno posredovala v Beogradu za znižanje določenega števila skupin po 10 oseb ter poudarjala, da je to število absolutno previsoko, ker je nemogoče doseči tako velike skupine turistov. Na to svojo intervencijo je Zveza prejela rešitev, da je ministrstvo ugodilo prošnji in odobrilo vozne olajšave skupinam po 6 turistov.

Obnova hiš. Dvonedstropna hiša (števil. 7) na Kongrenem trgu dobi prenovljeno zunanje lice. Včeraj popoldne so stavili zidarski oder ob hiši. Prebeli se tudi veža in stopnišča. Hiša je last Slovenske Matice.

Jz drugih banovin

Atentat z vitriolom na nezvestega zaročenca

26-letna šivilja Terezija L. se je nedavno v Zagrebu zaljubila v nekega mladeniča. Fant se je tudi ogrel za brhko dekle, vendar njegova ljubezen ni trajala dolgo. Pred dnevi je dal dekletu slovo in začel hoditi z drugo. Zaradi tega je bila Terezija vsa obupana. Obenem je sklenila, da se bo nad nezvestim fantom, ki je bil pravzaprav njen zaročenec, maščevala. Počakala ga je v Opatički ulici in ga obila z vitriolom. Fant se je ognil in ga je oškropilo le nekaj kapljic nevarne tekočine, dekle je pa zbežalo in naposled v Mesniški ulici nezvestno padlo na tla. Pri tem se ji je vitriol razlil po roki in jo nevarno ranil.

Žrtve gnusnih zločincev v Zagrebu

Nedavno je neki zagrebški list poročal o zločinu nekega starejšega Zagrebčana, ki je oskrbnil mlado dekle in jo okužil z nevarno spolno boleznijo. Neki drugi list je poročal o nekem sadistu, ki je izvalil v neki zagrebški hotel neko 8-letno deklico, katero je trpinčil na ta način, da jo je z iglo zbadał po vsem telesu. Po zločinu je pobegnil in policija ga ni več našla. Zadnje dni so pa zagrebškim oblastem prijavili zopet pet takih gnusnih zločinov nad deklami, stariimi od 8 do 13 let. Tudi te žrtve so zločinci okužili. Zagrebška policija je tri teh zločincev prišla.

Žrtev enega svojih številnih ljubčkov

V vili uglednega beograjskega trgovca Velimira Petrovića so našli umorjenjo njegovo služkinjo Marijo Krec. Marija Krec je bila lepa ženka in je imela več ljubincev. Svoje ljubavne intrige je prav na široko razpredala, a naposled je padla kot žrtev enega izmed njenih številnih fantov. Morilec je služkinjo udaril po glavi z vso silo z nekim topim orodjem in jo še zabodel šestkrat z nožem. Umora je bil takoj

■ Adaptacija. Na Kongresnem trgu je v delu adaptacija v poslopju (števil. 9), ki je lastnina Filharmonične družbe. Dosedanji prostor v prvem nadstropju bodo tako preuredili in prezidali, da bodo stali filmski stroji bližje oken. Ob enem vzdavajo električno napeljavo. Zidarska dela, ki trajajo že teden dni, izvršuje stavbno podjetje Ivan Slokan.

■ Na angleski način pere in lika ovratnike, da se kravatna lahko zaveže — kemično čisti obleke Šimene, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

■ »PAN«-ovratnik prodajajo vse boljše trgovine. 1629

■ Najboljši liker sveta »Gromožovka« Maribor, Maistrova. 1334

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

■ Znamenje časa. Na policiji se je zgledil 47-letni Peter C., delavec iz Benkovca v Primorski banovini in izjavil: Pred 14 dnevi sem prišel z doma v Ljubljano za delom, ki ga pa do danes nisem mogel dobiti. Poleg tega sem že zbolel in postal nesposoben za delo. Ker sem brez vseh sredstev, prosim, da me s prisilnim potnim listom pošljete v mojo domovinsko obdino. Policija je seveda ustregla njegovi prošnji.

■ Marijino kopališče so zažgali. Marijino kopališče na Prulah so včeraj popoldne zažgali — poklicni gasilci. Imeli pa so neverjetno smolo. Kakor nalašč je začelo deževati, tako da so morali kopališče večkrat zažgati. V kopališču je stanovala zadnje čase več strank, ki pa so jih pretekle dni deložirali. Vsem tem zgradi mestna občina zasilne stanovanjske barake. Kopališče so zažgali, ker se je v njem zaredila ogromna množica mrčesa, podgan in miši in ga je bilo treba podreti radi regulacije Ljubljane.

■ Izgnani iz Ljubljane. Iz policijskega okoliša ljubljanskega so izgnani za nedolžen čas samska delavka Franciška Kotnik, roj. l. 1898. v Doboncu pri Ljubnici v konjškem srezu, služkinja Marta Zupančič, roj. leta 1895. v Zobavi, občina Klovrat pri Litiji, in brezposelni delavec Mehmed Omeragić, rojen l. 1906. v Veliki Kladuši, srez Cazin, Vrbaška banovina.

■ Radi utaje 900 Din zasleduje policija zobotehnik Ernesta P., roj. l. 1891. v St. Vidu pri Lukovici.

■ Tatvine. Brezposelni kamnosek Franc T. je ponujal v gostilni na Celovski cesti 66 na prodaj neki klobuk. Ko so ga aretirali, je priznal, da je zamenjal svoj stari klobuk za novega v Bogatajevi trgovini na Starem trgu 14. Klobuk je zamenjal 27. t. m. popoldne, ko ni bilo nikogar v trgovini. — Trgovcu Ivanu Potniku je bilo ukradeno iz veže v Dalmatinovi ulici 13 kolo »Dürckoppe«, vredno 1800 Din. — Posestnik Miroslav Knez z Viča je prijavil policiji, da mu je odnesel neznan tat iz kozolca ob Cesti na Brdo okoli 50 kg detelje. Odnesel jo je neki hlapec, baže v službi pri nekem bližnjem prevozniku. — Gostilničar Ferdinand Drašček s Celovske ceste 67 je prijavil policiji, da mu je okoli 12 prišel neznan moški zadavljeno kolo in mu jo ponujal za pol litra vina. Prišel je pa mimo stražnik, ki se ga je neznanec tako ustrašil, da je hitro pobegnil proti Rožniku. Kokoš so prodali potem za 20 Din.

■ Aretacije. Radi beračenja je policija aretirala nekega trgovskega potnika brez stalnega bivališča, ker je na Starem trgu beračil od hiše do hiše, nekega samskega strojarja, ker je se-

del pred hotelom »Berna« beračil, in neko 54-letno poklicno beračico. Radi vlačuganja pa je aretirala neko 26-letno brezposelno služkinjo, ki je v Rožni dolini prenočevala v senu na hlevu z dvema delavcema.

■ Nevarna grožnja. Policija je aretirala sodarskega pomočnika Josipa P. z Viča, ker je svojemu mojstru grozil, da mu bo zažgal hišo, oz. delavnico, njega pa zaklal. Pri preiskavi so našli pri aretirancu odprti žepni nož.

■ Kokoši tat obstreli gospodarja. V bolnišnico so pripeljali več ponesrečencev, med njimi 65-letnega posestnika Franca Sušteršiča iz Mavših pri Kranju. Ponoči je zaslišal sumljiv šum v dvorani, kjer je imel kokoši in ko je stopil vanjo, je spoznal v kokošem tatu domačina Franca Jenkoleta. Ko ga je stavil na odgovor, je Jenkolet polegnil samokres in ga ustrelil v vrat. Jenkolet je pobegnil in je uveden za njim zasledovanje — 48-letno delavko Ano Jazbarjevo z Brda je pri delu v tamošnji opekarni udarilo dvigalo na glavo. — 18-letnega delavca Janeza Jesenška iz Zasipa pri Bledu je pri gradnji tunela zasulo in mu poškodovalo levo nogo.

Maribor

m K izletu v Apače. Narodna obrana, Jadranska straža, Slovenski planinski društvo, Obrtno društvo, Kolesarski klub »Perun« ter SPD klub »Meja« pozivajo svoje člane in članice, da se udeležijo v čimvečjem številu izleta v Apače dne 2. avgusta na veliko prireditev tamkajšnje Narodne obrane. Prijave sprejema pisarna N. O. v Grajski ulici 5 vsak dan od 18. do 20. ure. Vožnja stane v avtobusu 50 Din, v tovornem avtu pa 35 Din tja in nazaj. Odhod s Trga svobode ob 13 uri.

m Obvestilo policije. Po naredbi ministrstva notranjih zadev se razveljavijo s 1. septembrom 1931 dosedanjim jugoslovanskim potni list in se bodo izdali novi po 20 Din. Vsakdo, kdor hoče potovati v tujino, si mora po 1. septembru nabaviti nov potni list, ki se bo izdal samo na podlagi krstnega in domovinskega lista ter dveh novih slik.

m Kernstockova spominska plošča. Kakor doznavamo, namerava sedanja lastnik Kernstockove rojstne hiše te dni prenoviti pročelje, v katero je vžidana spominska plošča. Ob tej priliki bi se ta plošča lahko odstranila in spravila v muzej, kajti pesnik Kernstock ne pomeni v nemški literaturi toliko, da bi ta plošča morala ostati. Slaven je postal samo zaradi svojega besnega sovraštva do Slovencev.

m »Schwäbisch-Deutscher Kulturbund«. V ponedeljek zvečer je bil v dvorani hotela »Halbwilde« ustanovljen občni zbor krajevne organizacije »Schwäbisch-Deutscher Kulturbund«. — Otvoril in vodil ga je dr. Lothar Mühleisen. V odboru so kot predsednik dr. Mühleisen, podpredsednik Jul. Friemer, tajnik dr. Leo Gozzani, blagajnik Nonner, odborniki pa dr. Wiesenthaler-Fischbach, evang. sen. Baron, kapelnik Adolf Siege, kot namestniki dr. Schmiederer, ključavničar Sirak, urar Petelin in Hausmanninger, kot voditeljice ženskega odseka ge. Schmiederer, Mayer in Baron.

m Vrnitev deklic v Maribor. Skupina mariborskih deklic, ki so bile ves mesec na letovanju v Bakarcu pri Bakru, se vrne jutri v četrtek 30. julija z vlakom ob 22.30 v Maribor. Starši naj pridejo po otroke na glavno postajo.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili Avgust Šošter, brusar in Marijeta Celofigova, postrežnica; Janez Jurečko, vozovni preglednik državnih železnic in Matilda Kočvarjeva, šivilja ter Ferdinand Kunej, dimnikar in Ana Podgorelčeva, kuharica. Bilo srečno!

m Prihod cirkusa. Snoči je prispel iz Zagreba v Maribor francoski cirkus »Amarc«. Prva predstava bo danes zvečer pri Magdalenskem parku.

m Pijte original »CHABESOC«. 1114

m Kinematografi. Grajski kino predvaja od večerj dalje nemško zvočno opereto »Ljubavni valček« z Willyjem Fritschem in Lilliano Harweyem, kino Union pa nemški zvočni film »Dvoje zaljubljenih« z Evelin Holt, Walterjem Rillo in Oscarjem Marionom.

m Odločilna nogometna tekma. V nedeljo, dne 2. avgusta bo v Ljubljani odločilna nogometna tekma za prvenstvo Dravske banovine. Srečala se bosta v drugi finalni tekmi ISSK Maribor in ljubljanski SK Svoboda.

m Nogomet. ISSK Maribor in SK Železničar bosta odigrala danes, v sredo ob 18. uri na igrišču ISSK Maribora prijateljsko tekmo. Sodil bo g. dr. Planinšek.

m Stroga obsodba. Pred malim senatom se je včeraj zagovarjal 48-letni Pavel Blasnik, dtnar iz Svečine, zaradi vlom pri nekem kmetu pri Ernovžu v Avstriji, kjer je pokradel za 800. Din različnega orožja. Blasnik, ki je znan potepuh in je bil do sedaj že 32 krat kaznovan zaradi najrazličnejših deliktov, je dobil za svoj zadnji čin 1 leto robije, 3-letno izgubo častnih pravic in bo še nadaljina 3 leta pridržan v kaznilnici zaradi pobiljanja.

m Smrtina nesreča delavca. Plaz kamenja je v ponedeljek zasul v nekem kamnolomu v Selnici ob Dravi 18-letnega delavca Alojzija Kolundra in ga popolnoma zdrobil. Bil je takoj mrtev.

m Nezdoga pri telovadbi. Pri telovadbi je padla v ponedeljek 16-letna v Krčevini stanujoča Anica Kovarčičeva in se pobila po glavi. m Hud pes. V ponedeljek zvečer je velik pes bernhardinec na Pobrežju ugriznil 22-letnega ključavničarja Ivana Marka. Prvo pomoč so mu nudili na reševalni postaji.

m Napad na avtomobil. Dne 16. maja so v Oseku v Slovenskih gorah kulukarji popravljali cesto. Ko je slučajno mimo privozil tovorni avto trgovca Franca Fidlerja iz Gornje Radgone, v katerem sta bila poleg lastnika tudi še dva njegova otroka, je l. 1908. v Dolnji Lendavi rojeni posestnikov sin Andrej Štelcer pograbil 20 dkg težak kamen in ga s tako silo zagnal v avto, da je prebil leseno steno in bi bil kmalu priletel Fidlerju v glavo. Zaradi tega napada je bil Štelcer včeraj pred tukajšnjim malim senatom obsojen na 3 mesece strogega zapora, 350 Din globe in poravnava stroškov.

m Nezgoda kopalec. Pri kopanju v Dravi se je v ponedeljek urezal s steklom v desno nogo 16-letni, na Vojašniškem trgu stanujoči dijak Ladislav Rakovec.

m Poskušen samomor. V samomorilnem namenu se je v ponedeljek zvečer zabolil z nožem v vrat 23-letni sluga Josip Berglez, zaposlen v tovarni Kovina na Tenzu. Domači so mu nadaljno namero preprečili in ga s pomočjo reševalnega oddelka spravili v bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

m Nesreča pri Sv. Miklavžu. Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je padla v ponedeljek 25-letna posestnikova hči Barbika Vukova v občestni jarek in si zlomila levo roko.

m Obup invalida. Včeraj okrog 4. zjutraj si je blizu pobeškega pokopališča prerezal žile na levi roki 44-letni vojni invalid Erhard Mavrič iz Ljutomer. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnišnico. Umorili se je hotel, ker so mu ponovno odbili prošnjo za invalidnino, čeprav ni za nobeno delo.

m Pohoj pri Sv. Marjeti ob Pesnici. V nedeljo so bili pri Sv. Marjeti ob Pesnici na obisku trije bratje Lorbek od Sv. Jurja ob Pesnici. Pred Krambergerjevo gostilno so se ob 15. uri popoldne spili in stekli z domačinimi fanti. V pretepu je bil Ivan Lorbek, ki se mu di na vojaškem dopustu, težje ranjen na glavi. m Aretacije. V ponedeljek so bili v Mariboru aretirani: Marija B. radi tajne prostitucije, Anton T. radi suma tatvine kolesa in Ivan K. radi tatvine dveh koles.

m Bilanca tatvine koles. V letošnji sezoni za tatvine koles so bila doslej v Mariboru ukradena že 104 vozila najrazličnejših znamk.

m Obsodba poštnega sla. V času od 1. do 16. maja letos je poštni sel J. V. iz Murske Sobotice odprl neko ameriško pismo in vzel iz njega 100 Din. Bil je zasaden ter se je moral včeraj zagovarjati pred tukajšnjim kazenskim senatom. Zagovarjal se je z bedo. Obsojen je bil na 4 mesece strogega zapora in 3-letno izgubo častnih državljanjskih pravic, vse pogojno na 3 leta.

Prekmurje

Zvočni film. Svojo kino-dvorano je začel gosp. Dittlich v Murski Soboti preurejevati za zvočni film. Prva predstava bo okrog 15. septembra.

Bolnišnica prenapolnjena. Kako je potrebna v Murski Soboti nova bolnišnica, priča to, da morata ležati po dva bolnika na eni postelji.

Zopet se pojavlja rdečica. V Bogojini in okolici se zopet pojavlja svinjska kuga rdečica, ki je že marsikateremu kmetu pobrala svinje.

Nesreča. Z motornega kolesa je padel tako nesrečno Cizel Viktor, da si je zlomil nogo. Zdravi se v soboški bolnišnici. — V Lucovi je padla s čenje 60-letna Frančiška, ki je obirala čenje. Pri padcu si je zlomila roko in nogo. Prepeljali so jo v murskosoboško bolnišnico.

Pragersko

Sokolski nastop. Sokolsko društvo na Pragerskem bo priredilo v nedeljo 2. avgusta telovadni nastop. Pričetek ob 15. uri na Mulejevem dvorišču.

Smrtna kosa. V petek dne 24. t. m. je na Spodnji Poljskavi preminula Marija Drevenčakova. Pokopali so jo v nedeljo. Naj v miru počiva. Žalujemo sožalje!

Kolesarska nezgoda. V nedeljo sta padla s kolesa št. in N. B. Ostala sta nepoškodovana, kolo pa se je potrla.

Popravljanje cest. Pretekli teden so vse naše ceste bile na novo posute z gramozom, kar je bilo že zelo nujno potrebno.

Poljčane

Zegnanje s planinskim rajanjem. V nedeljo 2. avgusta bo pri idiličnem Sv. Miklavžu na Boču veliko zegnanje s planinsko veselico. — Predpoldne bo podpredsednik boški župnik Cilensek v starodavni cerkvi bral mašo, nato pa bo odhod k stolpu. Popoldne bo prosta planinska zabava s plesom in drugimi dobrotami, ki nam jih bodo nudile naše brhke planšarice. Svirala bo godba iz Črešnjave. Da je bilo na boških zabavah še vedno veselo, ni treba posebej povdarjati. Zato se bo vsak, ki je že prišel kdaj gor se reševati dolinskih skrbi, ta dan našemu vabilu gotovo radevolje odzval. Pa tudi vsi drugi, ki še niste dozdaj imeli prilike se seznaniti s skrivnostmi in dobrotami zelenega Boča, našega vzhodnega Triglava — pridite! Iz Sokolstva. Opozorjamo že danes vsa naša sosedna bratska, kakor ostala domača društva, da priredi naš Sokol dne 4. oktobra vinsko trgatev z bogatim srečolovom, in jih prosimo, da

Potovanje po zvezdi večernici

146.

»Raketa! Raketa!« je vzkliknila Čučurica in tlesnila z rokami. Kakor blisk sta Dušan in Danica skočila pokoncu in se zastrmili v nebo. Raketa »Op. 102« se je blizala z nevrjetno naglico. Vsak trenutek je postajala večja. Naposled je pricela obietavati planet v vedno ožjih zavojih. Bilo je zelo zanimivo opazovati, kako se je na zahodu skrila, od vzhoda pa zopet prikazala.

ta dan ne prireajo drugih prireditvev. — 2. avgusta priredi bratsko društvo Zreče svoj prvi telovadni nastop. Pozivljamo brate in sestre, da se njih prve prireditve udeležijo v čim obilnejšem številu. Odhod tja z vlakom ob 10:50 nazaj z avtobusom. — 9. avgusta pa nas vabi bratsko društvo Konjice na veliko tombolo z lepimi dobrotami. — Zdravo!

Sahovski turnir je bil v nedeljo s šahovskim družabnim večerom slovesno zaključen. O pomenu šaha je govoril g. Zm. Mahorič, nato pa je protektorica gospa Mallitsch razdelila petim

najboljšim nagrade. Številna udeležba je pokazala, da je vzbudil ta prvi turnir v vseh krogih nemalo zanimanja. Krog šahistov pa se bo tako nedvomno povečal.

Razširjajte »Jugoslovana«, ki je naš največji dnevnik in stane tudi njegova obširna nedeljska številka le 1 Din. Je to edini list, ki poroča tudi dnevno o dogodkih in zanimivostih iz našega kraja in okolice. Dobite ga dnevno v trafikih pri kolodvoru. V vseh zadevah, tako poročevalske kot oglaševalne službe, se obračajte na našega stalnega dopisnika!

Druga letošnja žrtev planin

14-letni lovčev sin je strmoglavil v prepad

Mojstrana, 28. julija.

Na Stenarju se je ponesrečil 14-letni Ernest Košir, sin lovca znanega ljubljanskega finančnika Josipa Lukmana. Deček je bil dodeljen g. Lukmanu, ki ima v njegovu mojstranski lov v Vratih, za razna mala opravila. V nedeljo popoldne je odšel iz koč, ne da bi vprašal, če se sme odstraniti. Ko ga v ponedeljek ni bilo nazaj, je g. Lukman sporočil to dečkovemu očetu Janezu Koširju. Ker dečka ni bilo do

mov, je njegov oče zaslutil nesrečo. Rešilna ekspedicija, v kateri so bili domačini Henrik Zima, Janez Radič in Gregor Lah, je dečka davi našla pod Stenarjem z razbito glavo in zlomljenimi nogami. Deček je najbrže nabiral planike in pri tem strmoglavil v prepad. Ernest Košir je že druga žrtev naših planin. Kakor znano, je bil prva žrtev zlatarski pomočnik Mihajlo Veber iz Novega Sada, ki se je ubil na Rinki.

S ponarejeno listino je dobil službo

Pustolovščina zaradi nerednosti in nesposobnosti odpuščenega policijskega pripravnika

Ljubljana, 28. julija.

Danes dopoldne se je zagovarjal pred senatom trojice radi ponarejanja listine 22-letni trgovski potnik Rudolf T. T. je bil v službi kot policijski agent-pripravnik pri policiji v Skoplju od 13. marca do 1. junija lanskega leta, nakar je bil radi raznih zagrešenih nerednosti odpuščen iz službe.

Iz Skoplja je pripotoval v Ljubljano in vložil na kraljevsko banko upravo prošnjo za sprejem v službo kot policijski agent-pripravnik pri policiji v Ljubljani. Tej prošnji je priložil ponarejeno potrdilo policije v Skoplju, da je prostovoljno zapustil službo, ker radi malarije ni mogel prenašati klime južnih krajev in da je bil za časa svojega službovanja zelo dobrega vedenja in da je vršil službo v odličnem uspehu, radi česar ga priporoča kot marljivega in vestnega uslužbenca.

Ker je bilo v Ljubljani mesto policijskega agenta izpraznjeno in ker je T. imel šolsko kvalifikacijo za to mesto, ga je banska uprava na podlagi priloženih dokumentov in navedenega »uverjenja« imenovala za začasnega poli-

cijskega agenta v 4. skupini 3. kategorije pri policiji v Ljubljani.

Kmalu pa se je dognalo, da je bil T. v Skoplju odpuščen radi nerednosti v službi, radi česar je policija začela dvomiti o pristnosti njegovega uverjenja in je uvedla poizvedbe pri policiji v Skoplju. Ta je sporočila, da je bil T. nediscipliniran, nereden in nezanesljiv uslužbenec, udan pijančevanju, nemoralni in povzročanju izgredov. Ker opomini niso nič zalegli, je bil radi pijančevanja in streljanja z revolverjem kaznovan na 200 Din denarne globe.

Ko pa je T. ob priliki eskorte špijonaže sumljivo osebi izdal uradno tajnost, je bil kot škodljiv in nezanesljiv odpuščen iz službe. Na predlog policije v Ljubljani je bil nato 30. novembra l. l. odpuščen iz službe in uvedeno proti njemu postopanje radi lažne domače listine.

T. je zanikal, da je sam napravil potrdilo in se je zagovarjal, da mu ga je izdal policijski zvezničnik v Skoplju proti nagradi 30 Din. Pridržal pa je, da je to lažno listino uporabil, čeprav je dobro vedel, da je ponarejena. Obsojen je bil na 2 meseca zapora.

Jesenice

Nesreča s kolesom. V soboto zvečer se je pripetila zopet nesreča s kolesom. Tovarniška uslužbenka Škofičeva se je peljala z Jesenic proti domu na kolesu. Na ovinku v Mostah, ki je precej nevaren za vožnjo radi strmine, je hitro zavrla. Vrglo jo je preko kolesa in zadobila je manjšo rano na roki, večjo na kolenu in nalom noge v gležnju. Ponesrečeno so prenesli v bližnjo gostilno, kjer so ji nudili prvo pomoč in jo nato prepeljali v bolnico bratovske skladnice na Jesenicah.

Pevsko društvo »Sava« je priredilo minulo nedeljo pevski koncert v Zirovnici pri »Ozvaldu«. Koncert je lepo uspel.

Nabori. Na Jesenicah so se pričeli letošnji nabori. Vrše se v tukajšnji meščanski šoli. Vedenje nabornikov je vse hvale vredno.

Tri železne klopi, ki jih je odbor olepševalnega društva namestil na Prešernovo cesti, so darovali eno g. Ciril Bajželj z Jesenic, dve pa tврdka Skaberne iz Ljubljane. Iskrena hvala!

Razrede jeseniške deklešče in deške osnovne šole so očistili in razkužili ter pripravili za novo šolsko leto.

Ali že imate srečke za sokolsko tombolo na Jesenicah, ki bo v nedeljo popoldne na dvorišču Sokolskega doma? Hitite!

»Jugoslovana« dobite na Jesenicah v postajni trafikki g. Nikolavčiča Antona, v trafikih gđ. Mici Mesarijeve in na Savi v trafikih gđ. Klinarijeve.

Litija

Zanimiv dogodek z lonci. Te dni sta se pripeljala z večernim vlakom v Litijo dva možakarja K. in L. Karlo sta imela samo do Save, pa sta si jo kar na svojo pest podaljšala do Litije. Slučajno ju je zalotil sprevodnik in jima naložil predpisano globo. Na postaji v Litiji sta bila dva orožnika, ki sta pobarala možakarja z dovoljenje o prodaji loncev. No in sedaj bosta oba možakarja radi tistega nesrečnega podaljška Sava—Litija kaznovana še na glavarstvu.

Za olepšavo Litije. Pred kratkim se je sestel v Litijo tujsko-prometni odbor, ki je sklepal o enotnosti cen, tako prehrani, kot stanovanju: vse to pa z namenom, da bi tudi Litijo posečali tuji. Litijška občina pod županovnjem g. Lehingerja je dala lepo urediti pešpoti, tako za cerkvijo, kot lično zgrajena pot proti Zavrstniku. V zadnjem času opažamo, da se vozijo po teh poteh, in sicer jako pogosto, nekateri kolesarji, da celo vozniki. Vsi, ki se sprehajajo po teh poteh, vedo, kako nevarni so ti kolesarji, posebno po poti za cerkvijo, ki je res zelo strma. Kaj bi bilo s takim kolesarjem, če mu odpove zavora! Bilo bi tudi potrebno postaviti nekaj klopi, kot so n. pr. v Svarcovi hosti, kar bi to novo naselje zelo polepšalo.

Umrla je v Litiji ga. E. Zupančič. Pokojno, ki je bila mati nadmojstra v Litiji g. Zupančiča, je lani zadela kap. Žalujemo naše sožalje!

Mladinski odsek SK Litije je odigral v Smartnem tekmo z rezultatom 1:0 v prid Smartnu.

Cigani. Litijo so obiskali cigani Brajdiči, in sicer 3 vozovi samih žensk, kajti moške so pozaprl v Kamniku, ker so se upirali tamošnjim orožnikom. Kasneje so ušli iz zaporov in sledili svoje vozove, vse tja do St. Vida. Naše orožništvo jih je, hvala Bogu, takoj odposlalo dalje.

Rimske toplice

Nesreča. Na lesnem mostu v Smarjeti pri Rinskih Toplicah je neznan kolesar v soboto zvečer podrl že priletno ženočo Jožefo Pangre, ki se je v mraku baš vračala domov. Ko je dospela na desno stran mostu, jo je dohitel neznan kolesar, ki je v trenutku, ko je hotel prevoziti ožino pri mostu, radi zabilih tramov, da onemogočujo prevoz s kolesi in vozovi, podrl pod seboj nesrečno Pangrečo ter jo pri tem odbil ob mostno ograjo, kjer je zadobila nesrečna ženska občutne poškodbe na glavi in rokah, lažje pa ob boku. Neznan kolesar se je nato odpeljal in tudi ni vedela ženska ničesar o njem povedati.

Sport

Nadaljevanje državnega prvenstva

V nedeljo 2. avgusta se bodo nadaljevale liga tekme samo v naši in vojvodinski skupini. Edina tekma naše skupine bo v Zagrebu med Gradjskim in Ilirijo. Gradjski je baš v nedeljo dosegel velik uspeh. Iztrgal je Hajduku na njegovih lastnih tleh eno točko, kar je bilo pač največje presenečenje. Ilirija je organizirala posebni »drukerski« vlak v Zagreb, zavečajoč se dobro, kaj pomeni zaslonba od strani publike. Srečala se bosta dva kluba, ki sta odvezla Hajduku vsak po eno točko, Gradjski celo tri. Tekmo bo sodil g. Knifer (Osijek).

V Subotici bo derby tekma vojvodinske skupine. Srečata se oba prvoplasirana kluba Mačva in Bačka. Teoretično obstoja za Bačko še vedno možnost, da prehiti Mačvo, a to le v slučaju, da dobi Bačka vse preostale tekme, dočim mora Mačva dve izgubiti. Oba kluba ločijo sedaj 4 točke, v slučaju, da zmaga v nedeljo Bačka, se bo razlika skrčila na dve točki. Vodstvo tekme je poverjeno našemu najboljšemu sodniku g. Jokiću.

V Novem Sadu bo sprejela tretjeplasirana Vojvodina subotičkega Sanda. Sodnik g. Ružić (Beograd).

Osješka Slavija bo imela v gostih Obilica. Sodil bo g. Fabris.

V Pančevu bo potoval Gradjski, kjer se bo srečal s tamošnjim PSK. Sodnik g. Ninković.

Plavalno prvenstvo v Karlovcu

V nedeljo se je vršilo v plavalnišču »Gradjskega« na Korani plavalno prvenstvo Zagrebskega podsaveza. Rezultati so bili prav dobri. V plavanju juniorjev je zmagala Concordia s 166 točkami, 2. KSU 99, 3. Gradjski (Karlovac) 36, 4. Hašk 5. Seniorsko plavanje: 1. KSU 128, Gradjski 87, Concordia 45, Hašk 33.

Prinašamo rezultate najboljših dveh:

Juniorji: 50 m prosto: 1. Suljić (C) 20:4, 2. Crnković (C) 30:4 — 100 m hrbtno: 1. Miličević (KSU) 1:32:2, 2. Suljić (C) 1:33 — 100 metrov prsno: 1. Štrmac (C) 1:27, 2. Laškarin (KSU) 1:28 — 4 × 50 m prosto: 1. KSU 2:11:2, 2. Gradjski 2:12.

Juniorke: 50 m prosto: 1. Matota (C) 41, 2. Kogoj (C) 44 — 4 × 50 m prosto: 1. Concordia I 3:07:9, 2. Concordia II 3:11:4 — 100 m prsno: 1. Matota (C) 1:41:1, 2. Šimunović (C) 1:46 — 100 m hrbtno: 1. Matota (C) 1:48, 2. Pintar (KSU) 1:53:1.

Seniorji: 100 m prosto: 1. Malvić (Hašk) 1:11:8, 2. Pagač (KSU) 1:15:4 — 100 m hrtno: 1. Keser (KSU) 1:29, 2. Franković (G) 1:30:1 — 200 m prsno: 1. Lukačič (KSU) 3:09:8, 2. Franković (G) 3:10 — 400 m prosto: 1. Han (G) 6:35, 2. Morandini (KSU) 6:58:2 — 1500 m prosto: 1. Han (G) 27:11, 2. Petrović (H) 28:43 — 3 × 100 m mešano: 1. KSU 4:12:7, 2. Gradjski 4:37:8.

Seniorke: 200 m prosto: 1. Račić (KSU) 3:45, 2. Rončević (KSU) 4:12 — 3 × 100 m mešano: 1. Concordia 6:43, 2. KSU II 6:44:6. KSU I je bil prvi v 5:17:2 ali diskvalificiran.

Hazena praške Slavije v Ljubljani

Začetkom avgusta priredi hazenska družina češkega prvaka, praške Slavije, turnejo po Jugoslaviji in gostuje v Ljubljani proti Ateni, eni najboljših jugoslovanskih hazenskih družin. Na ta izreden dogodek v našem hazenskem sportu hočemo že danes obrniti pozornost vse naše sportne javnosti. O prireditvi sami se bomo podrobneje pečali prihodnje.

Danes ob 18. uri obvezen trening za vse naše haziste.

Motociklistika

V nedeljo 26. t. m. je priredil Koroški Avtomobilni Klub, sekcija Celovec, IV. internacionalno gorsko hitrostno dirko na Korenskem sedlu. Prijavljenih je bilo veliko število inozemskih tekmovalcev. Udeležba občinstva je bila ogromna. Motoklub »Ilirija« se je korporativno udeležil dirke. Tekmovali so z velikim uspehom člani »Ilirije«, in sicer: Janko Šiška, Zvab Leopold, Fantini Roman, Kušar Nejko, Maček Josip in Rist Manfred.

Dirkalna proga na Korenskem sedlu je znašala 3 km 440 m. Višinska razlika 423 m, vzpon 24%.

Rezultati so naslednji:

Kategorija 350 ccm: 1. Šiška Janko Motokol. Ilirija (A. J. S.) 3:19:4, 2. Trepetec Theo, Kā. A. C. (Calthorpe) 3:44.

Kategorija 500 ccm: 1. Hönel Fredy, Kā. A. C. (Sunbeam) 3:19:6, 2. Hubmann Hans, St. M. R. V. (A. J. S.) 2:55:2, 3. Šiška Janko, Motokol. Ilirija (A. J. S.) 3:11:8.

Kategorija 500 ccm: 1. Ceconi Otto, Kā. A. C. (Rex Acme) 3:02:2, 2. Zvab Leopold, Motokol. Ilirija (B. S. A.) 3:13:4, 3. Kušar Nejko, Motokol. Ilirija (James) 4:11.

Kategorija 1000 ccm: 1. Fantini Roman, Motokol. Ilirija (Indian) 3:16:4.

Najboljši čas dneva dosegel je grof Arko Zinneberg na dirkalnem avtomobilu Daimler 4000 ccm v času 2:40:4.

Najboljši čas za dame je dosegla gospa Minka Klinger na dirkalnem avtomobilu Steyr ccm 4500 v času 3:05.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Samorodnice in samorodničarji v luči zakona o vinu

Njih odprava — naša dolžnost

Znano je, da so vinorodni kraji neprimerno bolj obljubljeni kakor vse druge pokrajine, v katerih je trsna kultura neznana in hkratu nemogoča. V izrazito vinarskih okoliših so zemlje in lege, katerih ne moreš drugače izkoristiti kot z vinsko trto, ki pridni gorički narod redi in živi. Ako mu vzameš to možnost, ga poženeš z rodne domače grude v neprijazno tujino — s trebuhom za kruhom; prej vesele, skrbno negovane gorice pa se kaj kmalu izpremenijo v puste, neplodne goljave in največjo škodo za narod in državo.

Nekaj takega smo doživljali pred približno petdeset leti in potem, ko je po naših krajih nastopala in neusmiljeno pustošila vinograde trsna uš. Koliko naših najboljših rojakov je v obupni revščini tako reklo: prepustilo svoje domove njihovim usodi, iščoč si borgega kruha po daljnem tujem svetu, dostikrat v lastno popolno pogubo. Mnogo kmečke, z znojem našega poštenega vinarskega ljudstva prepojene zemlje je prišlo po vsaki ceni, skoroda zastoj v druge roke, često v last neizprosnih upnikov obubožanih trpinov.

Trsna uš je bila razmeroma kmalu premagana s takoimenovanim novim vinarstvom. Kdor je krizo zdržal, si je spet opomogel, drugod pa so se pojavili — novi gospodarji. Nekaj podobnega ali — Bog ne daj — morda še mnogo hujšega se pripravljajo za našega kmečkega vinarja baš zdaj. Nevarnost je tem večja, ker se gospodski procesi dandanes vrše s silno naglico in nastopi tudi premnogo gospodarskih kriz, ki zajamejo ves svet — katastrofalno kar preko noči. Kdor ni pripravljen na take pojave in ni dovolj trden v obrambi, kaj lahko omaga do popolne gospodarske pogube.

Novo vinarstvo je stavilo nove zahteve na

vinogradnika in povzročilo povečane stroške za uspešno vinarjenje. Naj omenimo le cepljenje odporne ameriške trsne podlage proti trsni uši s primerno domačo, žlahtno, evropsko trsno vrsto, zatiranje novih trsnih boleznih in škodljivcev itd. Vsega tega ni bilo v starem vinogradništvu.

Kdo bi si ne želel poenostavljenja in pocenitve trsne kulture! Navidezno pomoč so našli v bolj ali manj divjih trsnih vrstah, katerih ni treba cepiti itd., našli pa so se tudi krivi preroki, ki so narod zavajali zbog nevednosti, največkrat pa iz čisto spekulativnih nagibov k razmnoževanju takega nič vrednega trsa tujega izvora namesto najboljših, že preizkušenih domačih trsnih vrst. Takih zapeljivcev naroda in škodljivcev narodnega gospodarstva pa ne manjka niti danes, pa tudi takih ljudi ne, ki še dalje lahkoverno nasedajo tem lažem. Drugi spet se boje zamere, da bi povedali golo resnico, kajpak prav tako iz brezmejnega samoljublja in koristolovstva najgrše vrste, kakor n. pr. v tistih groznih časih — pri lovu za volilne kroglice.

Tako smo prišli do samorodnic, do neposredno rodečih trsnih vrst, ki so se ponekod silno razpasle in o pomnožile vinski pridelek najslabše kvalitete. Taka pijača ljudi odvrača tudi od zmernega uživanja ali pa jih celo — zastruplja. Nezaupanje radi pristnosti narašča, konsum tudi prave »božje kapljice« pa strahovito pada. Od povprečne skupne letne vinske produkcije v Jugoslaviji je približno 30% ali 1 milijon hektolitrov vina od samorodnic! Zavedajmo se, da tiči prav v tej okolnosti eden izmed glavnih vzrokov vinske krize, katerega je treba nujno odpraviti v interesu našega občestva. (Dalje prihodnjič.)

Objava

Podpisana blagajna objavlja, da gg. Jožef Lotrič, Lovro Pečnik in Josip Draksler, vsi iz Ljubljane, niso več upravičeni nastopati kot zaupniki blagajne, kakor tudi ne v sprejemanje pristopnih izjav novih članov.

V Ljubljani, dne 27. julija 1931.

Vzajemna pomoč
reg. pom. blag. v Ljubljani.

Stanovanja

Zavarovalnica »Dunav« ima v svoji palači na Aleksandrovi cesti še na razpolago eno 3-sobno in eno 4-sobno z vsem komfortom opremljeno stanovanje.

V svrhu doznajanja najemnih pogojev in ogleda na stavbi se naj zglasijo reflektanti pri podružnici zavarovalnice »Dunav«, Šelenburgova ul. 3/I.

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Razširjajte Jugoslovana!

V globoki žalosti naznanjamo vsem soprodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubi brat, gospod

Anton Bozja

previden s tolažili sv. vere mirno in Bogu vdano preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 29. julija 1931 ob 3. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. julija 1931.

Globoko žalujoti bratje in sestre

OPEKO

prvovrstno, v vsaki množini, nudi po najnižjih dnevnih cenah
opekarna JOŽE ORAŽEM ml.
Srednje Gameljne, p. St. Vid nad Ljubljano

Pozor!

Pleskarska in ličarska dela

za privatnike in nove stavbe

z najugodnejšimi pogoji izvršuje strokovno
Ivan Genussi, pleskar, Ljubljana, Igriška ul. 10

1593

Postrežba točna!

Cene solidne!

OSVALD DOBEIC - LJUBLJANA

Pred Škofijo štev. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na debelo!

1794

Na drobno!

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Za slaščičarje

Najfinejša nougat masa in modelir-marcipan

kg à Din 60.— nudi trdka

1658

Fr. Dolinar, Ljubljana - Poljanska cesta 19

Za počitnice

berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsak del po Din 20.—, vezan Din 26.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah, peresnice, žimnice, divane, pat. fotelje, blaga vse vrste in žimo dobite najceneje pri

Franc Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Goiko Pipenbacher

konces. šolerska šola, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. Zahtevajte informacije.

1708

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštnino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zaloga majhna.

Priporoča se naravni domači

malinovec

trdke »Malina« d. r. o. z.

Ljubljana VII Medvedova ulica 4

Knežinja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30.—, v platnu vezan 35.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Vse barve, lake in linije

dobite najbolje in po konkurenčnih cenah pri

„Lustra“ V. Laznik Ljubljana

Gospodarske ceste 12 poleg restavracije „Novi Svet“

1520

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v volni izbrli pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Izjava

Nikdar nisem bil in ne bom kak davčni konfident, pač pa žrtev pregorelih davčnih zaupnikov, ker plačujem največ davščin v Mokronogu in nosim to neznošno častno mesto. Moj udelež je v delu, taka zaupniška mesta pa prepustim za delom manj obloženim gorečnejšem. Fr. Kolenc, posestnik. Mokronog.

Hišnik

oženjen, brez otrok, se takoj sprejme. Služba primerna za mlajšega upokojenca. Reflektanti se naj zglasijo pri zavarovalnici »Dunav«, Ljubljana, Šelenburgova ulica 1.

1719

Stanovanje

obstoječe iz ene sobe in kuhinje, eventualno samo sobo iščem za takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo »Jugoslovana«.

1717

Tečaj za kapunjenje petelinčkov

O priliki prireditve tečajev za kapunjenje, ki jih priredi Perutninarska reg. zadruga v Ljubljani in perutninarski osek Kmetijske družbe ter so bili že objavljeni v časopisih, opozarjamo vse one, ki se za to zanimajo, na sledeče prednosti, ki jih dosežemo s kapunjenjem petelinov: 1. večjo in težjo perutnino; 2. meso od kapunov je bolj sočno, nežno in bolj okusno; 3. prodajna cena za kapune je mnogo višja; 4. zpradi boljše izrabe krme po kapunih je proizvajanje mesa cenejše; 5. kapunjenji petelini so bolj mirni, ne breše in ne nadlegujejo kokoši; 6. kapuni se lahko uspešno uporabljajo tudi kot dobre kokle za vzrejo piščet; 7. kapunov se na manjšem prostoru lahko več redi, kakor pa druge perutnine; 8. odjem kapunov traja skozi vse leto; 9. se lahko prodajo, ker je po njih veliko povpraševanje; 10. splošna boljša uporaba odvisnih petelinov, ki bi se drugače težko dali dobičkanosneje rediti in prodati.

Dalje opozarjamo udeležence tečajev, ki bi želeli, da se jim kapuni nekaj petelinčkov na tečajih, da se ravna točno po sledečem:

1. Petelinčki naj bodo mladi, ne od pol kilograma težki pri lahkih pasmah, pri težjih pa ne pod tri četrt kilograma;

2. živali je treba 36 ur pred kapunjenjem postiti — brez krme, zadnjih 18 ur tudi brez vode, kar živalim prav nič ne škoduje.

Natančen pouk, kako je ravnati s kapuni pozneje, se bo podal udeležencem na tečajih.

Gospodarske vesti

× Nove menice. Davčni oddelek finančnega ministrstva je poslal vsem finanč. direktorjem odredbo, da se s 1. avgustom 1931 spravijo v promet nove menične blankete s tekstom in brez teksta po 0-60, 1-20, 2-4, 4-6, 6-20, 9-80, 13-20, 19-4, 25-4, 34-4, 43-4, 52-4, 61-4, 70-4, 79-4, 94-4, 109-4, 124-4, 139-4, 154-4, 192-4, 230-4, 268-4, 306-4, 382-4, 458-4, 534-4, 610-4, 760-4, 1010-4, 1260-4, 1510-4 in 1670-4, sedanje pa da veljajo zaključno do 10. avgusta.

× Organizacija upnikov. V Beogradu se je vršila ožja konferenca trgovcev in industrijev, ki nameravajo osnovati organizacijo za zaščito upnikov. Sklenili so, da priredijo široko ustanovno konferenco, ki se je vršila v nedeljo. Ustanovne konference so se udeležili trgovci-grosisti in industrijanci, ki prodajajo blago na obroke. Potrdili so pravila in izvolili svoj odbor.

× Kmetijska razstava v Brčkem. Od 1 do 4. oktobra t. l. se bo priredila v Brčkem pod pokroviteljstvom sarajevskega bana sreska kmetijska razstava. To bo po ujedinenju prva takšna razstava na ozemlju Drinske banovine.

× Obsojeni italijanski ribiči. V naših jadranskih vodah ribarijo šestkrat proti vsem predpisom italijanski ribiči. Tako so pred dnevi blizu otoka Šipana naši finančni organi ustavili dve italijanski ribiški ladji. Pristaniške oblasti v Gružu so italijanske ribiče obsodile in kaznovale zaradi nedovoljenega ribarenja. Nalovljeno blago pa so jim odvzele in prodale v ribarnici na Gružu.

× Poset pariške kolonialne razstave. Mednarodno kolonialno razstavo v Parizu je meseca maja posetilo 3.111.000 ljudi, meseca junija 4.468.000, v prvih 20 dneh meseca julija pa 3.227.000, tako da je doslej razstavo posejelo okrog 11.000.000 ljudi. Menijo, da bo prišlo na razstavo, ki traja do 30. oktobra, vsega okrog 25-30.000.000 posetnikov.

× Železniški jubilej. Kanadske pacifiške železnice slavijo letos svojo 50-letnico. Njihove proge so bile dograjene leta 1880. Njihovo železniško omrežje meri 20.000 km. Vrednost njihovih podjetij je 268.000.000 funtov šterlingov. Njihovih nameštencev je 758.000.

× Italijanski uvoz pšenice. Junija meseca 1930, leta je Italija uvozila 2.221.711 q pšenice, v letošnjem juniju pa 2.800.274 q, torej za 578 tisoč 663 q več. Od 1. julija 1929 do 30. junija 1930 je uvozila 10.982.999 q, od 1. julija 1930 do 30. junija 1931 pa 21.798.466 q, torej za okrog 100% več.

Borzna poročila

dne 28. julija 1931.

Devize

Ljubljana, 28. julija. Amsterdam 2269-86 do 2276-70, Bruselj 785-72-788-08, Curih 1098-15 do 1101-45, Dunaj 791-75-794-15, London 273-33 do 274-15, Newyork 5619-72-5636-72, kabel 5630-72-5647-72, Pariz 220-61-221-27, Praga 166-89-167-39, Trst 294-40-295-30.

Zagreb, 28. julija. Amsterdam 2269-86 do 2276-70, Dunaj 791-75-794-15, Bruselj 785-72-788-08, London 273-33-274-15, Milan 294-40 do 295-30, Newyork kabel 5630-72-5647-72, ček 5619-72-5636-72, Pariz 220-61-221-27, Praga 166-89-167-39, Curih 1098-15-1101-45.

Beograd, 28. julija. Amsterdam 2269-86 do 2276-70, Bruselj 785-72-788-08, Dunaj 791-75 do 797-15, London 273-33-274-15, Milan 294-40 do 295-30, Newyork 5639-72-5636-32, Pariz 220-61 do 221-27, Praga 166-89-167-39, Curih 1098-15 do 1101-45.

Dunaj, 28. julija. Amsterdam 286-80, Atene 9-2150, Beograd 12-6275, Bruselj 99-25, Bukarešta 4-22, London 34-55, Madrid 65-4, Milan 37-19, Newyork 711-20, Pariz 27-95, Praga 21-0725, Sofija 5-15, Stockholm 190-10, Kopenhagen 190-4, Varšava 79-58, Curih 138-85.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu
Curih, 28. julija. Beograd 9-09, Pariz 20-0925, London 24-89, Newyork 512-75, Bruselj 71-55, Milan 26-82, Madrid 46-50, Amsterdam 206-70, Dunaj 72-05, Stockholm 137-15, Oslo 137-05, Kopenhagen 137-05, Sofija 3-73, Praga 15-18, Varšava 57-55, Budimpešta 90-025, Atene 6-65, Carigrad 2-1325, Bukarešta 3-05, Helsingfors 12-9275.

Vrednote

Ljubljana, 28. julija. 7% Blaire 76, Ruše 145. Vse ostalo nespremenjeno.

Zagreb, 28. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 82-84, 4% ogr. obv. 44-46-50, 7% Blaire 75-50-76, 8% Blaire 86-50-87-50, 7% pos. hip. b. 76-50-78, 6% begl. obv. 59-61, Vojna škoda ar. 356-358, kasa 356-358, ult. avg. 355 d., ult. dec. 366-368. — Banke: Hrvatska 50-60, Praštediona 957-50-969, Jugoslovanska Union 150-152, Jugo 67-68, Ljublj. kred. 120-123, Narodna 6500 bl., Srbska 190-192, Zemaljska 120-121. — Industrije: Šećerana Osijek 225 do 230, Trboveljska 222-225, Slavonija 200 d., Vevče 120 d., Nar. šum. 25 d., Gutmann 110 d., Danica 65 d., Drava 235 d., Isis 46 bl., Dubrovačka 300 bl.

Beograd, 28. julija. 7% inv. pos. 82-82-75, 4% agr. obv. 44-47, 7% Blaire 76-77, 7% pos. hip. b. 76-77, 7% begl. obv. 61, vojna škoda 356-357, Narodna b. 6250-6300.

Dunaj, 28. julija. Bankverein 14-20, Prioritete 92-50, Trbovlje 27-90, Leykam 1-85.

London, 28. julija. 7% Blaire 72-50-73-50.

Newyork, 28. julija. 8% Blaire 82-50 do 84-125, 7% Blaire 72-25-73, 7% pos. drž. hip. b. 72-75.

Zito

Ljubljana, 28. julija. Tendence: nespremenjeno stalna, promet: 3 vagoni koruze, 3 ovsa.

Novi Sad, 28. julija. Pšenica: nova sremška, Donava šlep, 79-80 kg, 2%, 168-170. — Oves: novi, baški, sremški in slavonski 152-50-157-50. Koruza: baška in baška okrog Sombora 100 do 102-50, banatska 96-98, sremška okrog Indije 100-102-50, okrog Sida 102-104. — Fižol: sremški bel, 2% 230-240. Vse ostalo nespremenjeno. Tendence: mirna. Promet: 29 vagonov pšenice, 12 koruze, 11 moke, 3 fižola, 1 vagon otrobov.

Sombor, 28. julija. Pšenica: nova, sremška, 79 kg, 2%, 162-50-166, nova, slavonska, 79 kg, 2%, 161-50-164. — Oves: novi baški, sremški in slavonski 150-155. — Ječmen: novi baški in sremški 115-120. — Otrobi: pšenični, baški 112-50-117-50. Vse ostalo nespremenjeno. — Tendence: nespremenjena. Promet: 62 vagonov.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje »SLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov,

Ljubljana, Vegova ulica 2.

1501

policije v Mariboru dne 18. junija 1929.
Proglāšam ga za neveljavnega.
Lorger Rudolf, s. r.,

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Najprej ga niso hoteli pustiti do nje, češ da se ne počuti dobro, da je v globoki žalosti in da ga prosi, naj pride čez nekaj dni, ko ji bo bolje. Pint je bil pripravljen na takšen odgovor. Dejal je služabniku, naj se vrne k svoji gospodarici in naj ji pove, da ji ima javiti nekaj zelo važnega v zadevi inženjerja Roberta Garela.

Te besede so imele naravnost čudežen uspeh: nekaj trenutkov pozneje je Pint stal v elegantnem zelenem salonu, ki je bil opremljen v stilu takozvane »nove umetnosti«. Pričakoval je bil, da bo stopila pred njega domišljava ameriška modna lutka, ki se zanima samo za toalete, dragulje, sprejeme in sport, v njegovo največje začudenje ga je sprejela resna mlada dama z zamišljenimi modrimi očmi, visokim čelom in lahno zakrivljenim grškim nosom, bakreno rdečkastih las. Takoj je spoznal, da je to energično, pametno bitje, ki je podedovalo od svojega očeta vse najboljše lastnosti.

Alberta je ponudila posetniku naslonjač, in potem ko je sedla, je začela z resnim glasom:

— Gospod Pint, Vi, ste edina oseba, ki bi jo sprejela v tako tragičnih okoliščinah, in to iz dveh vzrokov: Mr. Robert Garel mi je bil ponovno omenil Vaše ime, in razen tega sem tudi čitala Vaše naravoslovne knjige. Vem, da ste skromen kljub svojemu slavnemu imenu in

24

prepričana sem, da niste prišli k meni radi kakšne malenkosti.

Te jasne in odločne besede so napravile na Pinta najboljši vtis.

— Ne, miss, niste se zmotili. Neobhodno potebno je bilo, da Vam razložim nekatere stvari. Morda se Vam bodo zdele neverjetne, toda prisegam Vam, da Vam bom povedal le golo resnico.

In mladi mož je začel pripovedovati gospodični Alberti Jerkisovi o skrivnostnem odhodu Roberta Garela, o čudnem pismu, ki ga je bil pustil na nočni mizici in o svojih zadnjih korakih.

Miss Alberta ga je poslušala, ne da bi ga prekinila. A čim dalje je Pint pripovedoval, tem bolj se je izpreminjal njen obraz. Utrujenost in razočaranje so izginjale iz njenih potez in postajale so energičnejše. Zravnila se je in dejala je:

— Mr. Pint, niti najmanj ne dvomim o istini vsega, kar ste mi povedali. Visoko cenim Vašo zvestobo do izgubljenega prijatelja. Verujte mi, da Vam govorim resno. Zadnje mesece sem mnogo pretrpela, a se tudi marsičesa naučila. Videla sem, kako polom trka na naša vrata, kako se vsi prijatelji oddaljujejo od nas in nas nočejo več poznati, kako nas začenjajo celo lastni služabniki zaničevati. Spoznala sem, da človek le toliko velja, kar plača. Sedaj, ko sem postala kar čez noč spet bogata, a stokrat bolj kot poprej, se vsi vračajo in se mi hlinijo, toda mene ne bodo več ukanili. Moj oče mi ni zapustil milijonov, temveč tudi svojo mogočno delavnost, energijo in jasne misli. Ukrenila sem že vse potrebno, da ne bom

trpela škode od nobene strani. Vsi oni, ki se plazijo okoli mene in mislijo, da jim bom prinesla zlate transvaalske rudnike za doto, se prokleto motijo. Milijardarka sem in s svojim zlatom bom storila, kar jaz hočem. Vem dobro, kaj hočem, in moj sklep je bil že storjen, predno ste prišli Vi k meni, Mr. Pint.

— Kaj mislite reči s tem?

— Mr. Pint, samo Vam hočem povedati nekaj, o čemur še nikomur nisem govorila: še vedno ljubim Roberta Garela in storila bom vse, da ga spet najdem, kajti napravila sem sklep, da bom samo njega poročila in nikogar drugega.

Pintu je zaigralo srce od veselja, ko je začul te besede.

— Miss, je dejal navdušen, vidim, da se midva popolnoma razumeva. Toda vedite, da nisem prišel k Vam, da Vas prosim, da mi pri mojem iskanju Roberta denarno pomagate. Res je, da sem v primeri z Vami revež, toda imam pa le skoraj pol milijona dolarjev naloženih po bankah in ne rabim niti centa.

— Kaj hočete od mene? Dam Vam na razpolago ček v poljubni višini.

— O tem ne dvomim, draga miss, in če bi rabil za to večjo vsoto, ki presega moje premoženje, bi se gotovo obrnil na Vas, saj imava obadva le eno in isto željo, čimprej najti Roberta.

— Še nekaj. Prosim, javite v dnevnikih, da razpisujem nagrado entisoč dolarjev za onega, ki mi lahko prinese verodostojne podatke o inženjerju Robertu Garelu.

»Grof Zeppelin« v Berlinu

Na svojem letu v polarne kraje se je ustavil zrakoplov »Grof Zeppelin« tudi v Berlinu, da dopolni tam svojo opremo. — Na sliki vidimo berlinskega župana dr. Sahma in dr. Eckergerja, ko zapuščata gondolo zrakoplova.

Baron Rothschild, »Kreditni zavod« in visoke plače ravnatelj

Dunajski baron Rothschild, predsednik velike banke »Kredit-anstalt für Handel und Gewerbe« (Kreditni zavod za trgovino in obrt), je veljal še pred nekaj meseci za najbogatejšega moža v Avstriji, pa tudi v Srednji Evropi. Njegovo premoženje so cenili po malem na 16 milijard dinarjev in on je »nadzoroval« skoro vsa velika avstrijska industrijska podjetja v Avstriji.

Rothschildi so rodom iz Frankfurta ob Majni, z dunajsko podružnico te rodovine so ustanovili Salomon Mayer Rothschild. Njemu je sledil njegov sin Angel; ta se je oženil s svojo sestrično, ker nekaj »rodbinskih zakonov« brani Rothschildom, da bi se ženili z ženami fuje krvi. Sedanji načelnik dunajske rodbine Rothschild pa je baron Louis Rothschild.

Ta mož je samec in se celo svoje življenje ni zanimal za nič drugega kakor za sport, za letalstvo in za lov. Podedoval je, kakor pravijo, nad 700 milijonov zlatih kron; samo davke od dedščine je moral plačati 30 milijonov zlatih kron. Za časa vojne se je to bogastvo še znatno pomnožilo, čeprav gospodar ni bil posebno grabežljiv.

Leta 1929. pa se je začela za »Kredit-anstalt« kriza. Tedaj se je ta dunajski Rothschild odločil da bo vprašal za svet svoje rojake v Parizu in v Londonu (tudi tam žive Rothschildi). Zbral je vse potrebne dokumente o položaju zavoda, od nekega prijatelja si je pa izposodil letalo, da pride čimprej v Pariz. Imel pa je smolo. Letalo je moralo pristati v francoski trdnjavi Metz in tam so francoske oblasti Rothschilda in njegove dokumente natančno preiskali.

Ta preiskava je bila za Rothschilda in za »Kredit-anstalt« usodepolna. Baš takrat so namreč Francozi poskusili pritisniti na Avstrijo, naj se odpove nameravani carinski zvezi z Nemčijo, a niso vedeli, s čim naj pritisnejo na Avstrijo. Dokumenti o položaju »Kredit-anstalta« so jim bili torej silno dobro došli...

Domača postava rodbine Rothschild pravi: »Mi ne rabimo židov v naših salonih, in kristjanov ne v naših bankah.« Vsi visoki uradniki v Rothschildovih podjetjih so židje, ki pa imajo silno visoke plače. Generalni ravnatelj »Kre-

dit-anstalt« je prejemal na leto 8 milijonov dinarjev (1 milijon šilingov), drugi pa imajo tudi po več stotisoč šilingov na leto.

Danes, po polomu »Kredit-anstalta«, se je seveda marsikaj izpremenilo in pred banko ne čakajo več razkošni avtomobili na gospode ravnatelje, ampak tudi ti hodijo peš...

Raztreseni Mellon

Finančni državni tajnik Zedinjenih držav, ki upravlja milijarde dolarjev državnega imetja in ki tudi sam ni brez denarja, silno ljubi lepe slike in njegova zasebna zbirka slik, starejših in novih, spada med najpopolnejše zasebne zbirke na svetu. Kadarkoli pride Mellon v Evropo, hodi od trgovca in od slikarja do slikarja in išče, če bi bilo kje kaj zanj. Pri njegovem zadnjem bivanju v Parizu pa ni imel časa za ogledovanje in nakupovanje slik, ker so bile finančne konference, na katere ga je poslal predsednik Hoover, preveč dolgotrajne in naporne. Opazili pa so takrat na raznih velikih pojedinah, da Mellon, kot pokoren in zvest državljani Zedinjenih držav, ni pokusil niti kaplje vina ali kakšne druge alkoholne pijače. Zato pa je tem strastnejše kadil, da ga je bilo komaj videti v oblakih cigaretne dima. Kadi pa le neko posebno vrsto ciga-

ret, ki jih delajo samo zanj na neki južno-ameriški tobačni plantaži, ki je njegova last.

Opazili pa so tudi, da je ta mogočni in vplivni gospod včasih zelo raztresen; dogodilo se je namreč, da je na minuto natanko prišel na vsako napovedano konferenco, samo — dan poprej kakor pa je bila konferenca napovedana.

»Smoking« je odveč...

Moda zahteva, da oblečeš za razne priložnosti različne obleke. Za sport moraš imeti vsakršne obleke, druge zopet za sprehod in zopet druge za obiske in za svečane večerne prireditve. Za puhloglave »fičiričee« — o ženskah niti ne govorimo — je poznanje modnih pravil in predpisov velika, pa menda tudi edina »znatnost« in ti fantički (mladi in stari) so natanko vedeli, kdaj moraš obleči frak ali pa smoking ali pa promenadno ali sportno obleko in kakšni čevlji in kakšna ovrtnica spada k tej ali k oni obleki.

Moda je za te ljudi sicer prav lepa reč, ampak tudi najboljša reč nima več nobenega pomena, če ni denarja. Denarja je pa dandanes med ljudmi malo — je pač povsod gospodarska kriza. Gospodarska kriza mori tudi elegantne Parižane in prva žrtev gospodarske krize na modnem polju v Parizu je večerna oble-

ka, ki ji pravijo »smoking«. V neki znameniti pariški restavraciji »Ambassadeur«, kamor doslej nisi mogel iti večerjat brez »smokinga«, so nabit namreč že nekaj dni lepaki, kjer bereš, da smeš priti večerjat tudi v navadni »promenadni« obleki.

Težki časi se bližajo za modne »fičiričee«.

75-letnica smrti nemškega skladatelja Roberta Schumann-a

29. julija 1856 je umrl v Endenichu pri Bonn skladatelj Robert Schumann.

To je pravi profesor!

V nemških listih beremo o profesorju Samojloviču, znanstvenem voditelju »Zeppelinove« ekspedicije na severni tečaj, sledečo zgod-bico:

»Ali naj vas popolnoma čisto izbrijem?« — »Da, ampak previdno!« — »Toda če boste leteli na severni tečaj, tudi nekoliko masaže ne bo škodovalo.« — »Prav, kar naredite!«

Med tem pogovorom pri brivcu v Friedrichshafen-u (pristanišče za »Zeppeline«) je pa vladala na letališču silna vznemirjenost. »Zeppelin« bi moral odleteti že v par minutah, profesorja Samojloviča pa ni nikjer! »Sam Bog vedi, kje je!« — »Pa menda se ni dogodila kakšna nesreča?« — Take opazke grede od ust do ust.

Med tem pa brizga brivec kolinsko vodo na obraz gospoda profesorja. »Lepo vreme, pri-pomni brivec, ampak na severnem tečaju bo že drugače. Ali še nekoliko pudra?« — »Ne, zdaj se mi pa res mudi, Zeppelin mora odpluti v treh minutah.« — »Bo že še počakal, brez gospoda profesorja vendar ne bo šel!« —

Na letališču vlada vedno večja zmešnjava: »Kje neki je, kje je?«

»Koliko sem pa dolžan?« — vpraša profesor Samojlovič pri brivcu; nato plača in pobira svojih 38 zavojev, ki jih bo vzel s seboj na severni tečaj. In ko mu brivec še kliče: »Srečno pot!« — skoči Samojlovič v avto, ki ga naglo potegne na letališče.

»Tukaj je, je že tukaj!« — začno ljudje kričati. — »Za božjo voljo, kje ste pa bili? Ali se vam je kaj pripetilo?« — »E, kaj — pri brivcu sem bil, odgovarja gospod profesor in gre v gondolo. V tem trenutku se že sliši povelje in »Zeppelin« se začne dvigati...

Ali ni ta profesor, ki je eden najbolj drznih raziskovalcev in velik učenjak, imeniten mož? Par minut pred letom na severni tečaj se da še obriti in nabrizgati s kolinsko vodo! Po svojem mišljenju je pravoveren boljševek, v svojem življenju pa čisto priprost »purgar«.

Nemški listi pravijo, da je bil ta prizor tako prisrčen, da ga v nobeni veseligrigi ne more biti lepšega; dostavljajo pa skrbno vprašanje, če le ni morebiti doma pozabil svojega — dežnika...

Ministrstvo za kmetijstvo v Zedinjenih državah poroča, da se je posrečilo vzgojiti psa, ki se ga bolhe ne lotijo. Je to neka vrsta »buldogov«. Tako poroča neki ameriški list; ne smemo pa pozabiti, da so imeli tudi v Ameriki zadnje tedne strahovito vročino...

Koza — čuvarica vojne ladje

Posadka nove ameriške križarke »Pensacola« je nedavno dobila svojo »čuvarico« — angorsko kozo. »Srečnosno« žival je poklonila poveljniku ladje neka znana newyorška igralka.

Nesreča malega ameriškega zrakoplova »May-Flower«

Težka nevihta je odtrgala v pristanišču za zrakoplove v Kansas-City (Zedinjene države) od jambora mali zrakoplov »May-Flower« in ga zagnala proti elektrovodu visoke napetosti. Ben-cin se je vnel in razpočil, zrakoplov pa se je vnel. Dva moža, ki sta bila na zrakoplovu na straži, sta bila težko poškodovana.